

MAGYAR HÉTFO

Megjelenik hétfőn reggel

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest,
VIII., Horánszky-utca 20
Telefon: József 338—21
és József 431—93

POLITIKAI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ:

HALLER ISTVÁN

SZERKESZTİK:

CSERNÁTONY LÁSZLÓ ÉS MOVIK ZSIGMOND

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 6 pengő
Fél évre . . . 3 „
Postatakarékpénztári csekk-
szám: 53-817

Nádossy Imre volt országos főkapitányt súlyos tüdővérzéssel a pécsi klinikára vitték

EGÉSZ FRANCIAORSZÁG GYÁSZBA ÖLTÖZÖTT.

Vasárnap hajnalban meghalt Clemenceau, a francia „tigris“

Nyolcvannyolc éves korában fejezte be életét a francia radikálisus legvérmesebb egyénisége - Pályafutásának kiemelkedő eseményei, utolsó órái, végrendelete - Hétfőn hajnalban, álló helyzetben, gyászpompa nélkül helyezik a sírba

Olcsóbb a pénz

Írta: Haller István.

A jegybankok egymásután szállítják le a kamatrátát. A legelső hitelforrások tehát olcsóbbak lettek. Csak-hogy ezekből a forrásokból közvetlenül nagyon keveset méríthetnek. Hosszú az út, amelyen a pénz eljut odáig ahol vagyont csinál. Mert ez egyedül a termelés. A bank nem csinál, nem szaporít, nem gyarapít vagyont, értéket, kényeret. A bank csak összegyűjti, felhalmozza jól-rosszul, több-kevesebb önzéssel, ide-oda tologatja a pénzt, de soha nem szaporítja a vagyont. Új értéket nem produkál. Erre nem képes. Tevékenysége tehát másodrendű, kevésbé értékes. Az elsődrendű tevékenység a földművesnek, az iparosnak a munkája, mert ez új értéket termel. Az elvetett magot megsokszorozza. Egy mázsa búzából nyolcat, tizet csinál. Öt kilós malacot kétszázra hízlalja. Keze nyomán állandóan új értékek nőnek. Ugyanez történik az iparosnál is, aki új anyagot ugyan nem produkál, de az anyagba fektetett munkájával szintén értéket termel szakadatlanul.

A pénznek az a kötelessége, hogy ezt a termelést támogassa és segítse. Ha ehelyett azt teszi, hogy a termelést hátráltatja, súlyával a termelőre fekszik, annak verejtékét elszívja, lábait összeláncolja, tevékenységét és teremtő munkáját tehetetlen vergődéssé silányítja, akkor átkos szerepet tölt be. Minden olyan garas, amely a produktív munkából kivonja magát és amellyel mégis gyarapodni akar, megrabolja az emberiséget, sírásója a gazdasági jólétnek.

A pénz olcsóbb lett a jegybankokban. Mikor lesz olcsóbb a termelők számára? A pénz minden valószínűség szerint bővebben áramlik a jegybankoktól a bankok felé. Mikor fog bővebben áramlani a dolgozók felé? Mikor fognak azok az erek megduzzadni, amelyek elvezetnek a műhelyekbe és a szántóföldekre, a gyárakba és a tanyaakra? Ezek el vannak apadva régóta és ha itt-ott megcsillan egy kis pénz, az méregdrága volt, úgy hogy jobban tette, aki nem kért belőle.

A pénz olcsóbbodását várjuk. Követeljük. A bankoknak tudniuk kell, hogy az emberiség életében a közvetítő szerepét játszó, a közgazdaság szolgálatára vannak hivatva és soha nem lehetnek annak urai, diktátorai, vagy uzsorásai. Várjuk, hogy mikor ér el az olcsó pénz az ásióig, kapáig, kalapácsig, amely mint vagyontermelő eszköz minden wertheimkasszájánál több becsületet érdemel.

„Hajnalhasadáskor temessenek el vendéi erdőm szélén, ahol apám is nyugszik. Állva temessenek el, mint őt is, mert holtonban is állni akarok.“

CLEMENCEAU VÉGSŐ AKARATA.

— A Magyar Hétfo tudósítójától. —

Clemenceau György, Franciaország újabb történelmének egyénisége.

A vasárnapra virradó hajnalon ¼2 órakor 88 éves korában meghalt.

A világháborús korszak legmarkánsabb alakja dőlt vele a sírba. Nem hiába adták neki a tigris nevet, szinte vérszomjasan, gyűlölettel és egyoldalúsággal telten tett meg mindent, hogy Franciaország hatalmát és erejét növelje. Sohasem pihent és sohasem hátrált meg. Akármilyen politikai árnyalatnak is hívűül szegődött, csak hogy Franciaország érdekeit érvényesülni lássa.

Életrajza

Orvos volt, de már fiatal korában politikázott.

III. Napoleon börtönbe záratta. Kiszabadulása után Amerikába költözött, ahol mint nyelvtanító élt.

Amerikai nőt vett feleségül, akitől három gyermeke született. Fia sokáig Magyarországon működött és magyar nő lett a hitvese.

A császárság bukása után Clemenceau visszatért Párisba, ahol pártatlan ékesszólásával rögtön meghódította a tömegeket.

Mint képviselő hosszú időn át a kormánybuktató szerepét játszotta. Kíméletlen támadásai miatt kapta a „tigris“ nevet. 1906-ban ő buktatta meg a Rouvier-kormányt, amelyik a marokkói kérdésben Németországgal szemben nem tanúsított elégedő erélyt. Rouviert ő követte a miniszterelnöki székben.

Ő vitte keresztül az egyház és állam szétválasztását s a radikális törvényeket.

Minden tehetség mellett sem képviselte Franciaország igazi szellemét, mert szabadságharcos volt és ebbeli meggyőződése mellett élete végéig kitartott. Amikor 1909-ben kormánya megbukott, politikai pályafutása befejeződött volna,

ha a háború alkalmat nem ad arra, hogy erélye és könyörtelen kíméletlensége teljesen érvényesüljön.

A háború utolsó esztendejében és a béke első évében Clemenceau állott Franciaország élén és tulajdonképpen ő volt a há-

ború fővezére is. Hideg elméje, szívóssága és szilárd akarata az első perctől kezdve érvényesült.

Caillauxot, legerősebb ellenfelét letartóztatta, tömérdek ellenfelét elfogatta, tömegeket lövetett agyon

és mindent elkövetett, hogy a szövetségesek között is keresztül vigye akarata. Franciaországot valójában ő vitte győzelemre.

Politikai és újságírói működése mellett időt talált irodalmi, filozófiai és esztétikai munkásságra is. „A boldogság fátyola“

„Fájdalommal közlöm önökkel . . .“

Párisból jelentik: Clemenceau szombaton éjjel kábult szenderegésben töltötte utolsó óráit. A morium-injekciók megszüadították kínos szenvedéseitől.

A halál éjféli után háromnegyed ket-tőkor következett be.

Kevéssel negyed három óra után Jacquemaire dr., Clemenceau unokája megjelent a betegszoba küszöbén és könnyes szemmel, tompa hangon a következőket mondotta:

— Fájdalommal közlöm önökkel, hogy

Nagy tömeg a Franklin uccában

Vasárnap már korán reggel nagy tömeg lepte el a Franklin uccát, ahol Clemenceau lakott. Egymásután érkeztek a különböző előkelőségek, hogy bejelentsék részvételüket, Doumergue köztársasági elnök is személyesen jött el, hogy lerója a kegyelet adóját.

A holttestet vasárnap este hat órakor koporsóba helyezték. A szertartáson a miniszterelnök is jelen volt. A koporsót éjjel Vendébe szállítják. Clemenceaut Mou-champs környékén egy kis erdőben, atyjának sírja mellett hajnalban helyezik örök nyugalomra koporsójával együtt dőlt helyzetben. A gyászszertartáson csupán a hozzátartozók és Clemenceau legszűkebb-körü barátai vesznek részt.

A képviselőház és a szenátus gyásza

Párisból jelentik: A képviselőház hétfőn délután, a szenátus pedig kedden hódol Clemenceau emlékének. Mind a két házban az elnök, majd a miniszterelnök beszél, utána pedig a gyász jeléül az ülést felüggeszti. A párisi lapok hasábois cikkekben számolnak be Clemenceau elhunytáról és részletesen méltatják politikai pályafutását.

Valamennyi lap egyhangúlag hangsúlyozza, hogy Franciaország egyik legnagyobb fiát veszítette el a megboldogtakban.

című darabja Európa minden színpadát bejárta. „A legerősebbek“ című regénye tizenhárom példányban fogyott el. Még tavaly, 1928-ban, könyvet írt kedves barátjáról, Monierrol, a nagy festőművészről.

Gyönyörű könyve van Demosthenesről s igen nagy sikert aratott a „Nagy Pán“ című regénye.

Sokoldalú, nagytehetségű és kivételes akaratú hatalmas ember volt. Zseni. Történelmi jelenség.

Halálának körülményeiről az alábbi távirataink számolnak be.

„Fájdalommal közlöm önökkel . . .“

Clemenceau meghalt. Békésen szunnyadt el, fájdalmi nem voltak.

A halálhírt nyomban tudatták Tardieu miniszterelnökkel, aki azonnal megjelent a gyászházban.

A holttestet még az éjjel felöltöztették. Fejére illesztették kis fekete sápkáját is, amelyet állandóan hordott.

Megenyhült vonásain nem hagyott nyomot a kínos haláltusa. A család felkérésére Sicard szobrászművész halotti maszkot készített az elhunytól.

Nagy tömeg a Franklin uccában

Az országos gyász jeléül a kormány rendelkezése az elhaltólás pillanatában Franciaország valamennyi városában ágyúsortűz fog eldőrdülni, ugyanúgy, mint a fegyverszünet megkötésének ünneplésekor.

A kormány intézkedésére a fővárosban és az egész országban gyászfátyolba burkolt lobogókat tűztek ki a középületekre.

Vasárnap délelőtt nyitották fel Clemenceau végrendeletét, amely a többi közt azt a végső akaratát tartalmazza, hogy temetésén mellőzzenek minden hivatalos szertartást és csupán hozzátartozói kísérik el sírházhoz. Ehhez képest a temetés minden külső pompa nélkül fog lefolyni.

A képviselőház és a szenátus gyásza

aki valóban kiérdemelte a „győzelem atyja“ elnevezést. A hódolat mellett azonban a kritika is megnyilvánul. Clemenceau — mint Stephane Lauzanne írja a Matin hasábjain — jól csinálta a háborút, de rosszul csinálta a békét.

A békeszerződés nem hozta meg Franciaország kívánosságainak teljesülését. A szerződés hiányosságáért őt okolták és emiatt történt, hogy Poincaré elnöki megbízatásának lejártával az elnökválasztáson többségben maradt Deschannelle szembe.

HELYZETJELENTÉS A SZOCIÁLDEMOKRATA FRONTRÓL

Garami Ernőnek a baloldali politikusokkal folytatott tárgyalásai teljes kudarcot vallottak, mert már nem bízik senki a szocialisták fegyverbarátságában

Alvezérek álmodozása miniszteri tárcákról, államtitkárságokról, fővárosi vezető-állásokról — Garami presztízsének lejáratásáról tartanak — Egyelőre Bródy Ernő és Pakots a szocialista pozitívumok

Kunfi Zsigmond halála megkönnyebbülést okozott a pártban

A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Garami Ernő és Buchinger Manó visszaterése a szociáldemokrata pártban nagy bizonytalanságot okozott, mert az egyes kerületi pártvezetők már eddig is élesen állást foglaltak a pártvezetés egyes tekintélyeivel szemben.

A szakszervezetekben az ellenzéki hangulat eddig is igen erős volt,

de voltak és vannak olyan szakszervezetek is, amelyek a saját vezetőségekkel a legerősebb és legélesebb ellenzéki álláspontot foglalják el. Sem a pártvezetés, sem a Szakszervezeti Tanács nem tud ma az elégedetlenkedő munkáslelkek felett úrrá lenni. A párt- és szakszervezeti tagoknak nem imponálnak a vezérek és ahogy egy szocialista vezető ember mondta,

a szocialista párt a lejárt nagyságok uralmának végső korszakát éli.

Ereztek ezt a vezetőségi tagok is és hogy elvesztett presztízsük egy részét visszaszerezzék, kieszabózták a kormányndí Garami Ernő és Buchinger Manó visszatérését.

Azt hitték ugyanis, hogy különösen Garami Ernő fogja javukra hangolni a tömegeket, mert Garami Ernő nem vett részt az utolsó tíz év politikai harcaiban

és nem is volt kénytelen a párt, illetve a szerepre éhes törtétek érdekében, politikai opportunusságból engedelményeket tenni az elvek rovására. Garami Ernő maga is élénk ellenzéki mozgalmat fejtett ki

bécsi időzése alatt a mostani pártvezetőséggel szemben.

Emlékeztet az a levele, amelyet a Népszava szerkesztőségének írt azzal, hogy azt közöljék.

Ez a levél lesújtó kritikát gyakorolt az akkori vezetőséggel szemben,

amelyben jórészt ma is helyet foglalnak azok az emberek, akiknek megalkuvó politikája felett oly kemény bírálatot mondott. Ismeretes, hogy ezt a levelet, amely az Országos Pártkongresszus előtt érkezett a szerkesztőségbe, jó 14 napig valamelyik redakciós asztaliókban tartották és csak akkor hozták nyilvánosságra, amikor a magyar szociáldemokrata munkásság Bécsen keresztül értesült a levél tartalmáról. A pártvezetés politikai magatartása azóta sem változott meg, de

nem változott meg a párt- és szakszervezeti vezérek szocialista erkölcsi fellegése sem, amiről a részvénytársasági igazgatói állások, a jól fizetett stallumok egészen szűk körben történő felosztása tanúskodik.

Annai bizonyos, hogy Garami Ernő ezen a téren nem fogja követni a mostani vezérkart, de viszont bizonyos az is, hogy megint a meddő, mindent felőlő emigránskodást és

az utóbbi időben már bizonyos szakadékok választották el a napokban elhalt Kunfi Zsigmondtól.

Ilyen körülmények között a párt alvezérei, a kerületi pártbrigádérosok vérmes reményeket tűztek Garami Ernő személyéhez.

Az optimistább lelkek tudni vélték, hogy Garami Ernőnek sikerülni fog a Bethlen-kormány megbuktatására egy ellenzéki platformot megteremteni.

Ennek az ellenzéki mozgalomnak vezetésében és irányításában természetesen az oroszlanrészt a saját pártjuknak jutatták. Voltak olyan fantaszták is, akik már szocialista miniszteri tárcákról államtitkárságokról fanéztáltak.

Mások viszont féltékenykedő szemekkel néztek az ifjabb gárda túlhangoz egyéneire

és azt kutatták, vajjon nem egy kitermelés alatt álló MacDonalddal állanak-e szemközt. A városi irakció tagjai egy alpolgármesteri és 2-3 tanácsnoki állás aspirációra tippeltek.

Közben pedig Garami Ernő érintkezést

keresett a baloldali politika kimagaslóbb egyéniségeivel,

keresve és puhatólva olyan politikai alap után, amelyen megbuktathatnák a mostani rezsimet.

Garami sorozatos kudarcok érték.

Senki a polgári ellenzék vezérel közül tudni sem akar egy szocialistákkal együtt működő koalícióról.

Amiyszor paklizott a régi pártvezetés, annyi ellenzéki küzdelemben hagyták cserben a polgári ellenzék, hogy ma már senki sem bízik a szocialisták fegyverbarátságában.

Garami Ernő mindössze egy nagy politikai negatívumot jelentő pozitív sikerről tudott beszámolni.

Ez a pozitívum pedig az hogy dr Bródy Ernő és Pakots József veie tartanak.

Ennek a két politikai egyéniségnek a súlyával Garami Ernő és a szociáldemokrata párt is tisztában van. A sikertelen puhatólások nagyon lehangolták a nagyszámú alvezérei kart. Már-már minden reményről letettek,

amikor megérkezett Bécsből Kunfi Zsigmond halálának híre,

annak a Kunfinak, aki a legnagyobb elkeseredéssel szemlélte ennek a pártvezetésnek a működését és aki igen keményhangú kritikát mert mondani az egyes párttagokról.

Kunfi a maga véleményét sohasem rejtette véka alá és néhány évvel ezelőtt bevádolta a II. Internacionale vezetősége előtt az akkori pártvezetőséget.

Az Internacionale vizsgálatot is indított és ennek a vizsgálatnak a levezetésével az angol munkáspártot bízták meg, amely egy bizottság útján vizsgálta ki a Magyarországi Szociáldemokrata Párt vezetősége ellen elhangzott vádakot.

Ez a jelentés nem volt valami hízelgő a pártvezetésre.

Kunfiék akkor nagy diadalt arattak és tekintélyük emelkedett a külföldi szocialista körök előtt.

A Népszava hangzatos cikkben sietett elporentálni Kunfi Zsigmondot. Nem tudjuk — mondta egy epés szocialista —, hogy ez a szép nekrológ az elhunyt Kunfi Zsigmondnak, vagy az örökre elnémult, meg nem alkuvó szocialista vezérnek szól-e. Most, Kunfi Zsigmond halála után, talán megkönnyebbül a szociáldemokrata pártvezetés külföldi helyzete. Lehet! De a befentesek nem nagyon bíznak ebben és nem egy attól fél, hogy

a mostani — presztízsét veszített pártvezetés révén — lejárja magát Garami Ernő is.

Egyelőre az elhelyezkedési gondok okoznak fejfájást a pártvezetésnek. Hazajött Buchinger Manó, akít magát, nagyszámú sógorait és rokonságát is el kell helyezni a pártban. Emiatt azonban nem fenyegeti veszély a pártegységet. Elvégre

annyi részvénytársasága van már a pártnak, hogy 6-8 új igazgatói állás kreaálása miatt nem kell a nagykapitalista szomszédsághoz fordulni.

Félteni nem kell a szocialista párttagyságokat az éhenhalástól.

Casanova Jakab öreg szerelmi kalandor emlékiratainak negyvenedik magyar kiadásával megbukott a könyvpiac

Egy pikáns irodalmi mű tizenegy pontba foglalt karrierje a XVIII. századtól kezdődően a legújabb erkölcsvédelmi rendeleten át a soros ügyészig

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

1.

Casanova Jakab, a XVIII. század híres szerelmi kalandora a napokban összeültközsébe került Budapesten az ügyészséggel. Az összeültközsében természetesen ő maradt alul.

2.

Az egész affér kiindulópontja nem annyira a XVIII., mint inkább a XIX. század utolsó éveire esik.

Ebben az időben jelent meg első ízben a magyar könyvpiacra Casanova Jakab, az ő szerelmi kalandjairól szóló emlékirataival.

Mellette vonult be hozzánk Don Juan, Faublas marquis (számos vonzó képpel!) és a többi, akik, mint a pongyolák lovagjai izgatták a tömeget, amely eltekintett az irodalomtól, ha valami vaskosabb, hogy ne mondjuk: pikánsabb részleteket talál kedvelt olvasmányában.

3.

A béke boldog éveiben ment minden, mint a karikacsapás.

Középlínosságú könyvkereskedések a titkos pultokról

lassan a kirakat közepére csempészték Casanova Jakabot és társait. A számos vonzó kép sok vásárlót vonzott.

4.

Az első kiadást követte a második, harmadik, negyedik és így tovább.

5.

A központi hatalmak és az ántánt diplomáciája már nagyban kovácsolta a világhálórú tervét, de Casanova répszerűsége

nem csökkent. Kiadás — kiadást ért egymásután, úgyanyira, hogy

a kiadó végül is matricákat készített az oldalakról és a vonzó képekről.

Nem kellett az új példányok nyomásánál újból szedetni az anyagot, nem kellett vesződni sokat.

6.

Azután kitört a háború. A hivatalos fórumokat komolyabb ügyek foglalkoztatták, Casanova tovább népszerűsödött. Minél tovább tartott a háború, annál több példány fogyott az emlékiratokból.

7.

A kommuné kissé háttérbe szorította a női szívek gyözhethetlen lovagját, mert az emberek alig olvastak.

8.

A vörös uralom után tovább ívelt Casanova pályája.

Három évvel ezelőtt megjelent a harminckilencedik kiadás.

Ilyen könyvsiker, sajnos, még nem volt a magyar könyvpiacra.

9.

De aztán megjelent a belügyminisztérium erkölcsvédelmi rendelete is.

10.

Egy hónappal ezelőtt ismét áruhiány mutatkozott Casanova Jakab szerelmi emlékirataiban. Az olvasó jól sejt: a kiadó elküldte a matricákat a nyomdába és kérte, hogy

sürgősen készítsék el a negyvenedik kiadást 2000 példányban.

A nyomda rendesen végezte dolgát, ki nyomta a könyvet, a köteles példányt elküldte az ügyészségre és a kiadó megkezdte a kész példányok elszállítását a nyomdából.

11.

Itt kapcsolódnak a közvetlen jelenbe az események. A soros ügyész átvette a köteles példányt, elolvasott belőle néhány oldalt s egyszerre eszébe ötlött a belügyminiszter erkölcsvédelmi rendelete. A rendelet paragrafusai nem méltányolják minden tekintetben Casanova hallatlan népszerűségét és ellenállhatatlansága is megtört némely rideg paragrafusokon.

Az ügyész tehát gyorsan intézkedett, a rendőrség emberei részint a nyomdában jelentek meg, részint a kiadónál és a negyvenedik jubiláros kiadás összes példányait lefoglalták.

Igy bukott meg Casanova a magyar piacra életének negyvenedik kiadása alkalmával.

A différiamegbetegedések miatt meghosszabbítják a Bakteriológiai Intézetben az inspekción szolgálatot

A Magyar Hétfő cikke alapján preventív intézkedéseket léptettek életbe

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A tömeges différiamegbetegedések kapcsán lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a Bakteriológiai Intézet egyes esetekben nehézkesen és késedelmesen ejt meg a vizsgálatot és emiatt a betegek és környezetük napokig bizonytalanságban van, mert a bakteriológiai vizsgálat eredményét csak harmadnap van módjukban megtudni, ami a betegre esetleg végzetes is lehet. A Magyar Hétfő

cikke alapján Csordás Elemér tiszti főorvos azonnal jelentést kért a Bakteriológiai Intézet vizsgálati beosztásáról

és munkarendjéről, hogy a járványszerű megbetegedések idejére megfelelő preventív intézkedéseket léptessen életbe. Evvel kapcsolatban megkérdeztük Vass Bernát dr egyetemi tanárt, a Bakteriológiai Intézet vezetőjét, aki az ügy jelenlegi állásáról a következőket mondotta:

— A Magyar Hétfő cikke alapján a tiszti főorvos felkeresésére előterjesztést nyújtottam be a főorvosi hivatalhoz, hogy az intézet jelenlegi munkarendjén változtassak.

Tény az, hogy eddig csak este 6 óráig tartottunk inspekción, ezt a szolgálatot ezentúl este 7 óráig fogjuk meghosszabbítani.

Intézkedtem, hogy a jövőben olyan késedelmeskedés, mint aminőt a cikk említ, ne fordulhasson elő.

Le kell szögezmem egyben azt is, hogy az egész világon elfogadott orvosi szabály, hogy a différia-gyanus megbetegedésnél azonnal oltást alkalmaznak, mert hiszen az oltóanyag nem árt a szervezetnek, viszont preventív megelőző a betegség elhárapódását. Az előzetes orvosi vizsgálatoknál bennünket semmiféle mulasztás nem terhel, a felmerülő jogos panaszoknak — amelyek az esetlegesen előforduló hibákat tárják fel — mindenkor helyt adunk és a legnagyobb készséggel állunk rendelkezésre. Felterjesztésem alapján a főorvosi hivatal a jövő hét elején dönt az inspekción szolgálat meghosszabbítása ügyében

DARJEELING

a Himalaya-hegység déli lejtőjén, egyrészt a magashegység levegőjét, másrészt az első napsugarat kapja; e két tényező hozza létre azt a maga nemében páratlan növényt, amelynek zsenge levelhajtásai gold typs (aranylevél) néven ismeretesek. Ezt a csodálatos ízt rejti magában a Queen's blend 1/4 font P 4'80

Meinl Gyula Rt. teabehozatala

AHÉT MARGÓIÁRA

A TIGRIS NEM TIGRIS TÖBBÉ, HANEM NÉMA HALOTT. A világ-háború engesztelhetetlen szelleme elnémult. Azt hagyta hátra, hogy állva temessék el, mert halálában is állni akar. Ezt a kívánságát nyilván teljesíteni fogják. Ő maga tehát állni fog a saját lábán ugyan, de nem a saját erejéből. Vajjon meddig fog állni műve, amelyet létrehozni segített? Az az összeszabált Európa, amely elöregedésének és bosszújának vérző maradványa? Ez is áll még, de már szintén nem a maga erejéből, hanem mert tartják azok, akik bűnüket nem akarják bevallani és akik az osztozkodás darabjáról nem tudnak lemondani. Hisszük, hogy Clemenceau tovább fog állni kriptájában, mint a saint-germaini és a trianoni békemű, amelyik benne egyikét vesztette el azoknak az államférfiaknak, akik tartják.

A KÉPVISELŐHÁZ APRÓCSKA SZEMÉLYI ÜGYEKET MORZSOLGATOTT A HÉTEN. Érdektelen, unalmas időpocsékolás volt. Lehet, hogy igaz van a kormányban, hogy ezért nem terhel semmiféle felelősség, mert a komoly javaslatok előkészítéséhez és bizottsági tárgyalásaihoz idő kell. Minél komolyabban készül egy javaslat, annál több időt kell adni a vele foglalkozóknak, hogy a kérdést minden oldalról megfoghassák. Nem vitatkozunk afelett, hogy ez az igazság hány százalékos, de arra gondolunk, hogy beteg az a parlamentárizmus, amely a mai időkben a formai igazság szerint éli a maga életét, holott a valóság, annak insége és szüksége minden hormát átőr és telborít. Amikor segíteni kell, akkor nem lehet a toalettel törődni, az udvariasság formáit betartani és a megszokott sablonhoz igazodni. Lehet, hogy a parlament vezetőinek egészen igazuk van, de a nagyközönség úgy érzi, hogy emellett az igazság mellett az ő igazsága, az élethez és a segítséghez való joguk az igazsága elpusztult.

MEGALAKULTAK A MEGYEI TÖRVÉNYHATÓSÁGOK. Az új közigazgatási törvény alapján tilkos választás útján, hosszú idő után, megreformált testület vette kezébe a vármegyék sorsának intézését. A vezetés azok kezében maradt, akiké volt a múltban. Radikális változást a választások nem hoztak. Nincsen elfeledés sem jobbra, sem balra. Személyek változtak, az irányzatok megmaradtak. A reform alapján létesült testületnek azonban remélhetőleg mégis más lesz a gondolkodása és cselekvési rendszere, mint volt az elődjének. Kell, hogy közelebb legyen a mindennapi élethez, a néphez, akinek bajaihoz, az apró gondokhoz és a nagy, országos szempontokhoz. Az ország-út apró kövekből épül símdra és hosszúra. Az segíti elő a nagy célt, aki az apró köveket összerakja. Az apró gondokkal való szeretetteljes foglalkozás lesz a vármegyék életében és az országos, nagy célok igazi szolgálata.

RACIONALIZÁLNI FOGJÁK AZ AKTAINTEZÉST. Nagyon helyesen. De miért csak most? Mert racionalizálni annyit jelent, mint észszerűvé tenni. Eddig nem volt észszerű az akták elintézési módja. Nem. Valóban nem. Mert hogy egy ív papírra tizenheten írják rá, hogy „tovább adtam, de el nem intéztem”, valóban nem észszerű, hanem bosszantó volt. Ezután, reméljük, több lesz az aktaintézésben az ész és kevesebb a bosszúság.

Időket megnyugtató kellemes fürdőkvonát a „SALOMVÁRY”-féle „NERVOSOL” fenyőfürdő-balzsam Minden gyógyszerárban kapható. Készítők: „BAZILIKA” GYÓGYSZERTÁR

A KERESZTÉNY IPAROSSZÖVETSÉG TÍZÉVES JUBILEUMA

„Közszállításoknál a kisiparosságot megfelelően támogatni fogja a kormány, februárban pedig nagyszabású építkezési akció fog megindulni!”

— mondotta Bud miniszter a KIOSZ jubileumi közgyűlésén — Czettler Jenő, Haller István, Huszár Károly, Müller Antal, Pekovits János beszédei a kisiparosság mellett

Vass József: „Kell, hogy a céhrendszer értékei visszahozassanak!”

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt imponáns díszközgyűlés keretében ünnepelte fennállásának tizesztendő évfordulóját. A gyűlés a Vigadóban folyt le. A keresztény iparosok hatalmas tábora mellett részt vett a gyűlésen Vass József népjóléti miniszter, Bud János kereskedelemügyi miniszter, Czettler Jenő a képviselőház alelnöke, a KIOSZ elnöke, Haller István v. miniszter, Koszalka János, Homonnay Tivadár, Plathly György országgyűlési képviselők, Huszár Károly, az OTI elnöke, Belatiny-Braun Artur, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Andrička Károly főkapitányhelyettes, Lamotte Károly, Vajna Ede fővárosi tanácsnokok, stb. Az IPOSZ képviselőtársaság Dobsa László, az Iparosok Országos Központi Szövetségének képviselőtársaságának pedig Bikich Loránd igazgatók jelentek meg, de nagyszabású vonultak fel a testvércsoportok, valamint a székesfehérvári törvényhatósági bizottság tagjai is.

A díszgyűlést Czettler Jenő nyitotta meg, vázolta azokat a nehéz körülményeket, amelyek a keresztény iparosság szervezkedését a kommunai utáni időkben szükségessé tették.

Az önszegély elvének alapjára helyezkedve, a keresztény iparosok a nemzeti konszolidáció munkájából akarták kivenni részüket az elmúlt tíz esztendő minden tekintetben igazolta is ennek a törekvésnek nemzetépítő jelentőségét. Gazdaságilag független nem lehet egy ország — mondotta többek között — még akkor sem, ha nemzetközi szerződésekből annak is ismerik el.

A magyar gazdasági élet súlyos válsággal küzd s ebből a válságból csak az iparosság megerősödése ragadhatja ki.

mert a fogyasztóképes ipar megoldja a mezőgazdaság válságát is. Az iparpártolási irányzat mellett a kézműiparosság öntudatraébresztése egyik feltétele a nemzet boldogulásának. Üdvözlö a keresztény iparosságot és bennük látja a pusztuló magyar középosztály erőteljes és egészséges utánpótlását. A jubiláló érdekképviselet tíz esztendő alatt egyetlen egyszer sem feledkezett meg arról, mivel tartozik a nemzeti konszolidáció ügyének.

Czettler Jenő megnyitó szavai után általános érdeklődés közben

Vass József népjóléti miniszter köszöntötte a Szövetséget.

A kézműiparosság jelenlegi súlyos helyzetét abban látja, hogy az ipartörvény túlságosan gyorsan és átmenet nélkül itélte halálra a céhrendszert s közben

nem gondoskodott arról, hogy ez a hatalmas társadalmi réteg törvényes keretek között találja meg boldogulását.

A múlt század utolsó évtizedeiben a gyár- és ipar erőteljes fejlesztése éles versenyt támasztott s így a kisiparosság helyzete mind súlyosabb lett. Köszönti a Szövetséget, amely minden megnyilatkozásában zászlóvivője volt a keresztény és nemzeti gondolatnak és amely

bátran szembe mert nézni a lekicsinyléssel is.

A gyár- és ipar támogatni kell de nem szabad megengedni, hogy ezzel a támogatással az ország lakosságának jelentős része elproletariálódjék.

— Ezzel a folyamattal szemben

a szövetség további munkája is arra irányul, hogy az önálló existenciájuk szívesen alakítsa ki.

a kisiparosság pedig őrizze meg lakóiban

azt a függetlenséget, amely annakidején a céhek korában oly szépen érvényre jutott. De őrizze meg függetlenségét és judiciumát a különböző politikai jelszavakkal szemben is. A céhrendszert a nemesség, a polgári jólét és a társadalmi szabadság jellemezték. A céhek kora az idők változásával megszűnt, azt visszahozni törvényes úton többé nem lehet.

De kell és szükséges, hogy a céhrendszerben koncentrált értékek visszahozassanak, nem törvényes, hanem társadalmi úton.

Az ipartestületek keretében kell ezt megvalósítani.

Végül kérte Vass miniszter az iparosságot, hogy ne engedje magát eltántortani hangzatos jelszavaktól, szírihangoktól, hanem legyen továbbra is őrizője a nemzeti, történelmi és keresztény gondolatnak.

Vass József népjóléti miniszter szavait zúgó tapsviharral köszöntötte a díszgyűlés közönsége és percekig felállva tünétt mellette. Majd

Bud János kereskedelemügyi miniszter emelkedett szólásra és kijelentette, hogy a szövetség jubileumában nem egy érdekképviseletnek, hanem egy gondolatnak az ünneplését látja. A gazdasági életben két irányzat dominál: a kollektivisták és az individualisták irányzat.

Mindkettő káros, ha túlzottan jelenlétezik.

A szövetség ezen a téren megtalálta a helyes közepet. Ezután foglalkozott azokkal a tervekkel, amelyeket tárgyalja keretében megvalósítani kíván. Kijelentette, hogy

a kézműiparosság megsegítése érdekében program már bőven van, csak meg kell ezeket valósítani

A céhrendszer helyett más szervezet kíván. Erre a kijelentésére a gyűlés egy része zajosán élte a Kézműves Kamarát.

— Hogy kamara lesz-e ez, vagy más intézmény, — mondotta Bud miniszter — még nem tudom, de különben

ott vannak az ipartestületek is, amelyek nehéz körülmények között mindig hűségesen képviselték az iparosság egyetemének érdekeit.

A gyár- és ipar tömegtermelése mellett egyre jobban tért hódít az egyéni ízlés is és ezért tárcám keretében különös súlyt helyezek a kisipar fejlesztésére. A kisipari hitelügy rendezése szempontjából szükségesnek tartom, hogy a KIOSZ-t a vidék felé is megerősítsék. Intézményes megoldást ígéri, hogy

a kisiparosságot közszállításoknál megfelelően támogatni fogja a kormányzat.

Az építkezéseknél negyven ipar van érdekelve, ez a negyven ipar most a legsúlyosabb válsággal küzd. A népjóléti minisztériummal már megbeszélések folytak, hogy legkésőbb jövő év februárjában erőteljesebb építkezési akció indíthat meg a kormány. Zajos helyeslés kísérte a kereskedelemügyi miniszternek a fővárosi képviselőtársaságban megjelent tanácsnokokhoz intézett azt a kérését, hogy

a főváros a kezelésében lévő üzeme-
ket szüntesse meg.

Végül összetartásra szólította fel a megjelent iparosokat.

A miniszterek beszédei után Pekovits János, a KIOSZ tiszteltbeli elnöke a szövetség életrehívásának történetét vázolta. A szövetség alapszabályait a háborúelőtti liberális kormányok nem hagyták jóvá, esztendőnkön keresztül visszavetették és csak a keresztény kézműiparosok gerinces magatartásának köszönhető, hogy a szervezkedés már a háború előtt megindulhatott.

Haller István v. miniszter, országgyűlési képviselő

üdvözlő szavaiban jelezte, hogy a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt a kormányt minden olyan tevékenységében segíti, amely az iparosság érdekeit szolgálja.

Az iparosság számára olcsóbbá kell tenni az anyagot és a munkához szükséges energiát.

A kézműiparosság a mai kétségtelenül súlyos helyzetben se veszítse el fejét és ne abban keresse sorsa jobbrafordulását, hogy szembehelyezkedik a polgári társadalommal.

Müller Antal kereskedelemügyi tanácsos

a szövetség tizesztendő történetét vázolta. A szövetség fennállása óta nemcsak a keresztény és nemzeti gondolatnak volt az előharcosa, hanem szociális és gazdasági téren is igyekezett tagjai jólétét előmozdítani.

A tanácsok és segédmunkások nevelésével, az anyagbeszerző szervezetek felállításával, a KIOSZ megszervezésével és a kisipari hitelügy rendezésére irányuló tevékenységével, ha nem is oldotta meg az összes problémákat, de nagy lépéssel vitte előre a kézműiparosság életbevágó ügyeit.

Végh János főtitkári jelentése után Miklós Ferenc fővárosi bizottsági tag, a Szövetség ügyésze, ünnepi beszédében a kézműiparosság szorosabb összefogását sürgette, majd

Huszár Károly, az OTI elnöke üdvözölte a jubiláló szövetséget.

— A magyar közéletben jelentkező változás oka abban keresendő — mondotta —, hogy a magyar társadalomnak megroppan a gerince, tehát szükség van olyan szervezetre, amely nemzeti alapon tudja érvényesíteni az összesség érdekeit. Az OTI önkormányzatában képviselőt kapott a nagy- és kisipar és itt fog eldőlni, hogy iparos-érdekeket érintő, főbenjáró ügyek intézését lehet-e az iparosságra bízni. Kérte, hogy a jövő évben rendezendő Szent Imre ünnepségeken az iparosság minél nagyobb számban vegyen részt.

Az üdvözlések során Lobmayer Jenő tanácsnok, Ripka Ferenc főpolgármester helyett, a főváros nevében köszöntötte a Szövetséget. Plathly György országgyűlési képviselő az Egységspárt, Belatiny-Braun Artur, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke a Kamara, Zulawsky Andor miniszteri tanácsos a Társadalmi Egyesületek Szövetsége, Dobsa László az IPOSZ, Rausch Aladár a Baross Szövetség, Végh Károly a Keresztényszocialista Szakszervezetek Központja, Smidk János a vidéki csoportok, Farkas Elek dr az Építőmesterek Országos Egyesülete, Kovalóczy Rezső dr az Országos Kézműves Testület üdvözlését tolmácsolta. A díszgyűlés Czettler Jenő zárószavaival ért véget.

Este nyolc órakor nagyszabású bankett volt, amelyen a Szövetség tagjai Czettler Jenő arcképét leplezték le.

A MAGYAR TEHETSÉG ÚTJA

Berlini laboratóriumában különleges hangosfilm-készülék tervein dolgozik Mihály Dénes

Távolbalító készülékét amerikai, angol, német és japán mérnökök tanulmányozzák — A kiváló magyar feltalálót nem kedvetlenítik el azok a támadások, melyeket idehaza intéznek ellene — Beszélgetés Mihály Dénes édesanyjával

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Halkényü, egyszerűségében is elegáns úriszobában fogad Mihály Dénes édesanyja. Köröskörül a falon antik keretekből évszázados emlékké nemesedett ösök tekintenek erre az igénytelen külsejű, idős hölgyre, aki mikor

Háról, a nagy feltalálóról beszél, egyszerűen meglevenedik,

csendes hangja erőre kap és kifényesedett tekintettel mesél csodákról, amelyeket ő már lassan meg sem ért, mert élete a múlt század közepén indult el és a fin de siècle intim világánál befejezte csodavárását.

A képtávirásról, a távolbalítás problémájáról beszélgetünk.

Nem tagadja, hogy nem érti ezeket, sőt kedves mosolygással beismeri.

— Hígyje el, nem is tudom, mikép történt mindez. A fiam négyéves volt csak mindössze, mikor a keze ügyébe eső papírokat gépekkel, geometriai ábrákkal rajzolta tele. Tágranyílt szemmel figyelte a technika csodáit s néha, mikor kis bukusi feje gondolkodni látszott, tudtam hogy olyankor valamit tervez, gyerekesül, de korán kirobogtat fantáziával. Alighogy középiskoláit végezte, már ismert volt technikai képzettségéről.

mint fiatal diáknak megjelent egy autómobilról írott könyve

és örökös fúrás-faragásaival vonta magára a figyelmet.

Először néhány levendulaillatú képet, Mihály Dénes gyerekkori fotográfiáit. Lassan elhalkul a hangja, tekintete mélyül, mint ha bánat fátyolozná.

— Dénes rengeteget dolgozott, tehetségét elismerték itthon és

mégsem tudott hazájában kellően értékesülni. Nem voltak lehetőségek. Nem kapott elég segítséget, amikor szüksége volt rá. Nem anyagilag, hanem egy kis bátorítást, elismerést a pályatársai részéről.

Mikor négy esztendő előtt kiment Berlinbe, nagyon fáradt és kimerült volt, nem szólt egy szót sem mikor elbúcsuzott, csak a kézzel tartott, ölelésében vonaglott valami vad fájdalom. Nagyon fájt neki, hogy eredményeit, amelyeket pedig már itthon ért el, nem méltányolták.

Odakiinn négy év alatt mindent meghódított, gazdagon megfizetik és neve ma fogalom Németországban.

Valóban az. Mihály Dénes neve nemzetközi viszonylatban is kitünő érték. A legelső német és angol gyárak tanácsadó mérnöke lett és mint a távolbalítás problémájának megoldója és mint a telehor feltalálója, ünnepezték alakja a technika világának.

Nemrég jelent meg a távolbalításról írott könyve Berlinben, amely kilenc nap alatt elfogyott több ezer példányban.

Már a második kiadást készítik elő. A beszélgetés során is rengeteget dolgozott, egy külön gyár áll rendelkezésére, amelyet egy dúsgazdag holland kereskedő finanszíroz.

Laboratóriumában jelenleg speciális hangosfilm-készülék tervein dolgozik, amely tökéletesítené a hangos filmet.

Mihály Dénesnek a távolbalításról írt könyve útmutatásai alapján dolgoznak az amerikai, az angol, a német sőt a japán kísérletezők is.

Készülékét a német birodalmi posta már használatba helyezte. Az 1928-iki nagy internacionális berlini kiállítás egyik kiugró sikere Mihály Dénesé volt.

Mikor ezekről beszél édesanyja, bizonyos rezignációval legyint.

— Nemrég egy magyar lap megtámadta. Mikor ezt megírtam neki és megkérdeztem tőle, hogy mit akar erre felelni, azt válaszolta, hogy nem érdekli az ügy. Száz és száz német és angol napilap és szaklap

foglalkozott már elismerőleg munkásságával és

mindenült feltüntettek, hogy magyar.

Rosszul esik ugyan neki, hogy éppen idehaza vonják kétségbe sikereit, de vitába nem bocsátkozik.

Mint mindig, most is minden hónapban meglátogat engem

és ilyenkor csendesen kérdezősködik a magyar viszonyokról. Sokkal közelebb érzi magát hazájához, semmint azt itt egyesek gondolják.

Mikor ezeket mondja, mintha az antik ösök a falról helyeslően bólintának.

— Látja — iejezi be a beszélgetést az édesanyja — a közmondásnak igaza van, senki sem lehet próféta a saját hazájában. Viszont

mostanában magyar tehetségeket küldenek ki Berlinbe ösztöndíjjal, hogy a a technika új eredményeit, így Mihály Dénes telehorját tanulmányozzák.

Mindezt az idős hölgy olyan szuggesztív vitással mondta el, mint aki megszokta, hogy saját gondolatait őszintén nyugodtan és minden pöz és pátoz nélkül mondja el.

—ba.

A keresztényszocialista szakszervezetek december nyolcadikán ünneplik fennállásuk huszonöt éves fordulóját

Jubiláris közgyűlés és a Nemzeti Színházban tartandó díszelőadás emeli az ünnepség fényét

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A Keresztényszocialista Egyesületek Országos Szövetségében tömörült szakszervezetek december 8-án, vasárnap ünneplik meg

fennállásuk huszonöt éves évfordulóját, amely alkalmából délelőtti jubiláris közgyűlést, délután pedig a Nemzeti Színházban díszelőadást rendeznek. A jubiláris közgyűlésen elnöki megnyitót Ernszt Sándor preláts-kanonok, országgyűlési képviselő, visszapillantást az elmúlt huszonöt évre Moravitz Lajos igazgató mond. Ün-

nepi beszédet tart Haller István v. miniszter, országgyűlési képviselő.

Délután három órakor díszelőadás lesz a Nemzeti Színházban, ahol ünnepi beszédet mond Huszár Károly v. miniszterelnök, az Országos Társadalombiztosító elnöke, majd Herczeg Ferencnek A fekete lovas című háromfelvonásos történelmi színműve kerül bemutatásra. A délutáni díszelőadásra rendkívül mérsékelt áru jegyek már kaphatók a szövetség központi irodájában, IV., Kossuth Lajos uca 1. III. lépcső II. em. 11. ajtó. Telefon: 852-50.

Röszgazdaság

Külföldi tárházakban, a Duna és Rajna mentén halmozzák fel az intervenciós magyar búzát

Öt gabonakereskedelmi cég 200.000 pengős nemzeti ajándékot kapott — Egy kormányintervenció rejtelvei

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Mintegy két hónappal ezelőtt a kormány, hogy segítsen a gabonaárak emelkedését és lehetővé tegye kedvezőbb árak kialakulását, megbízást adott az öt legnagyobb gabonakereskedelmi cégnek, hogy vásárolják fel a jelentkező kínálatot és amennyiben december 15-ig külföldre el tudják adni az így felvásárolt búzát, akkor métermázsánként 1 P adóvisszatérítést folyósít. Az öszi nagy kínálatban — mint ismeretes — nagyon alacsony árfolyamok kerültek felszínre a gabonacserkényben, amit tetézt még az a körülmény is, hogy a tengerentúli piacokon a bessz-párt került felül és nyomott árak mellett sem lehetett eladni a búzát. A gabonaárak emelkedésének ilyen helyzetben ajánlották hivatalos köröknek a kormányintervenciót és a legújabb jelek szerint ez a törekvésük minden tekintetben sikerült is.

Az erősen leszorított árak mellett az öt gabonakereskedelmi cég ugyanis megkezdte a vásárlásokat a piacon. A megállapodás értelmében

fejenként 40.000 métermázsát kellett exportálni december 15-ig.

közben azonban az állam már folyósította is az adóvisszatérítést métermázsánként. A piacon, de az egész magyar gazdasági életben is nagyon jól tudják azt, hogy szeptember vége óta

teljesen megállott a kivétel.

A magyar búza legnagyobb vásárlói egyelőre a saját termésüket fogyasztják és különben is olyan olcsó ajánlatokkal árasztották el őket a hamburgi kikötőkből, hogy a magyar búzát még paritás alatt sem hajlandók most megvenni. Ezzel szemben

az intervenciós cégek szabályszerűen igazolták, hogy a felvásárolt gabona átment a magyar határon

és ezen az alapon fel is vették a mázsánkénti egy pengő adóvisszatérítést.

Mi történt tehát? Ertesülésünk szerint a cégek valóban kivették a gabona legnagyobb részét, de minthogy eladni nem lehetett, külföldi raktárházakban helyezték el.

A magyar búza jelentős része most a Duna és a Rajna mellett tárol,

ahova olcsó viziúton juthatott el, az üzleti nyereséget fokozza még az is, hogy a leg-alacsonyabb áron sikerült azt megvásárolni és még külön adóvisszatérítést is adott az állam.

Nem foglalkozunk itt az üzlet etikai részével, amit pedig nyugodtan nevezhetnénk tudatos félrevezetésnek, hanem arra a hangulatra akarunk rámutatni, amely az intervenció nyomán alakult ki a gabona-tőzsdén és a gazdák körében.

Az öt cég egyenként 40.000 pengő ajándékot kapott az államtól,

közben pedig a magyar gazda kénytelen volt potom pénzért megválni termésétől. Az állam közbelépését a gabonaárak stabilizálása érdekében nem úgy gondolja megoldhatónak a gazdasági közvélemény, hogy néhány favorizált cég nemzeti ajándékot kapjon, az értékesítési válság pedig tovább tartson.

Egy falusi lelkész figyelmeztette tévedésére az angol kormányt

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

London, nov. 24.

Egy falusi lelkész felhívta az angol kormány figyelmét arra, hogy hét államtitkár a tagja az alsóháznak, holott a törvény értelmében csak hat államtitkár bír az alsóházból szavazati joggal. A kormányban és a parlamentben ezt a tévedést eddig senki sem vette észre. A kormány most valószínűleg kénytelen lesz indemnitási törvényjavaslatot terjeszteni elő, amint ez 1865-ben is történt, amikor hasonló tévedésről volt szó.

„Kilencéves voltam, amikor lerajzolt Munkácsy és nagyanyám két ezüstforintot adott a művészeknek! . . .“

Szabó Szerén székesfehérvári tanítónő lakásán felfedeztek egy eddig ismeretlen, értékes Munkácsy-rajtot

Székesfehérvár, nov. 24.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes eseménye van Székesfehérvárnak: Kishidi Szabó Szerén tanítónő lakásán felfedezték Munkácsy Mihálynak egy eddig ismeretlen, értékes krétarajzát, amely fiatal leánykát ábrázol.

A rajz jobb sarkában egész tisztán olvasható Munkácsy Mihály aláírása és ez a dátum: 1862

Szabó Szerén édesanyja, özvegy Szabó Zsigmondné Mayer Eugenia, akit a rajz kilenc éves korában ábrázol, a következőket mondta el annak származásáról:

— Kilenc éves koromban, 1862-ben, nagybátyámnál, Töttössy Lajosnál, aki Zselénszki gróf ügyésze volt, látogatásban jártam Újváradon. Nagybátyám felettébb szerette a művészeteket s maga is festgetett. Egyszer az újvárad kastélyba került Szamosy neves festő és

tanítványa, egy érdekes arcú fiú: Munkácsy Mihály.

Töttössy titokban sokszor elnézte a fiatal Munkácsyt, aki naphosszat szorgalmasan dolgozott és tehetségével, valamint szerény viselkedésével magára vonta az érdeklődést. Csakhamar megtudták róla, hogy nagyon szegény sorban van, így aztán gondjaikba vették. Munkácsy a róla való gondoskodás fejében rajzolni tanította házigazdájának fiát, az akkor 8 éves Bédit, aki később a budapesti műegyetemnek lett a tanára. Egy alkalommal ép ebédnél ültünk, amikor Munkácsy arra kérte nagybátyámat, engedje meg, hogy lerajzolja a „kislányt“. Ez a kislány én voltam.

Ötször ültem ehhez a krétarajzhoz, amely most itt van a falon.

Nagyanyám két ezüstpengő forintot adott a rajzért.

Tisztán emlékszem, milyen gyorsan és finoman dolgozott a későbbi nagy művész és mennyire szeretett a szabad természetben barankolni. Nagyon bántotta azonban a szegénysége, bár nagybátyám, amennyire csak tehette, tartotta benne a lelket.

Biztatta és fényes jövőt jósolt neki.

Memóriájában Munkácsy meg is emlékezett nagybátyámról, mint egyik újjáérett támogatójáról.

A rajz különben csodálatosan finom alkotás. A szem formája és kifejezése különösen megkapó. Az orr és a szájjal metszése, valamint a könnyű hullámokban omló haj rajza teljesen a későbbi Munkácsy művészetére vall. Az egész képet kifejezhetetlen báj lengi át.

VAJNOVSZKY GUSZTÁV KÉPESÍTETT KELMEFESTŐMESTER, BUDAPEST IX, LONYAI-UTCA 20 — TELEFON: AUT. 862-84

Fiókok: I, Ferry Oszkár-ut 34-36; I, Horthy Miklós-út 40; IV, Vármezeje-utca 5; VIII, Szent-kereszt-utca 29; IX, Ferenc-közt 7; IX, Lónyay-utca 20. — Árak: Férfiöltöny vegyítisztítása 5, férfi felöltő 4'50, női selyemruha 3'50, női selyemruha festés 5 P-től, Kemény gallér tisztítása 10 f

6-18 havi részletre beszerelhetnénk ruhát, mindenemű textilárut, szőrmét, bundát, cipőt, szőnyeget, butort, kerékpárt, alpacát, fényképezőgépet, rádiót, tüzelőanyagot stb. Arany-ezüst ékszereket. „Her mos“ Aruforgalmi Vállalat, Dessewffy-utca 21. Üzleti órák reggel 9-től, este 7-ig.

A VOLT ORSZÁGOS FŐKAPITÁNY BETEGSÉGE

Nádossy Imrét súlyos tüdővérzéssel beszállították a pécsi klinikára

Az elszünetelt hosszú fegyházbüntetés
rendkívül megviselte a szervezetét
Az orvosok bíznak a felépülésében

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Vasárnap délelőtt az a meglepő jelentés érkezett Pécsről, hogy

Nádossy Imre volt országos főkapitányt tüdővérzéssel beszállították a pécsi egyetemi klinikára.

A fővárosban pillanatok alatt elterjedt a sajnálatos hír és nagyon sokan telefonon érdeklődtek a pécsi klinikán Nádossy Imre állapota iránt.

Nádossy Imrét, mint ismeretes a frankügyben annakidején a bíróság súlyos fegyházbüntetésre ítélte. A büntetést a volt országos főkapitány a hartai fegyházban töltötte ki és nem fogadott el kegyelmet.

A fegyházban töltött két esztendő erősen megviselte Nádossy Imre szervezetét,

emiatt a büntetés kitöltése után teljesen visszavonult baranyai birtokára.

Budapestre ritkán látogatott el, minden idejét a gazdálkodásnak szentelte. Zárkózott életében

egyedül a sportolásban keresett szórakozást.

Gyakran átrándult Pécsre és élénk szerepet vitt a megyei életben. Legutóbb a törvényhatósági és megyei választásokon is éreztette régi befolyását. Pénteken Nádossy hirtelen rosszul lett és ágyának dőlt. Környezete orvost hívatott, aki megállapította, hogy

Nádossy Imrénél tüdőaffekció lépett fel, amelyet valószínűleg a börtönben szerzett.

Vasárnapra rosszabbra fordult az állapota, mire autón beszállították a pécsi egyetem klinikájára. Utközben erős tüdővérzést kapott. Állapota súlyos, de orvosai remélik, hogy a beteg edzett szervezete ellenáll a betegségnek.

Meghalt

a húszéves Bartner Jolán, aki pénteken leugrott a Merán-szálló harmadik emeletéről

Az öngyilkosság után egy pillanatra sem nyerte vissza eszméjét

— A Magyar Hétfő tudósítójától —

Pénteken délelőtt a Merán-szálló harmadik emeletéről levetette magát

Bartner Jolán húszéves szentesi hivatalnoknő.

A szerencsétlen leány fejére zuhant egy járókelőnek, aki szintén súlyosan megsebesült. Az előhívott mentők Bartner

Jolánt összetört tagokkal szállították be a Rókus kórházba. Az öngyilkos leány a kórházban

egy pillanatra sem nyerte vissza eszméjét és vasárnap délelőtt tíz órakor meghalt.

Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Csiky Gergely, Ybl Miklós, Szigligeti Ede, Vas Gereben, Henszelmann Imre és más régi nagyságok új sírba költöztek a Kerepesi-temetőben

Megkezdődött a régi sírok exhumálása

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Kint a Kerepesi úti temetőben, a külső parcellák felett úgy orgonál a szél, mint táradt őszi reggeleken, mikor megkondulnak a halálharangok. Elsuhán ódon sírkövek felett, pirosra csókolja a fák lombjait és a keskeny utakon fehér porlehelőben kergeti maga előtt a száraz faleveleket. Ősz utója járja, komorra sötétült az ég-bolt, az elhagyott utak mentén csak néha villan fel egy-egy árny s nehezen egy-egy süppedt sír fölé a vonagló fájdalom. Száz és száz sír pihen köröskörül, a kép nem változik, csak az évszámok. 1841... 1872... 1901... Korok találkoznak itt, emberek, akik az életben soha sem látták egymást Lassan évszázados emlékké terelődésedett ez a temető.

Mostanában szokatlan élénkség van a

regi sírok körül. A főváros tanácsa ugyanis megengedte, hogy

a temető néhány parcelláját kiürítsék.

Természetesen a legrégebbiekről van itt szó. Azokat a halottakat, akiknek élnek még a hozzátartozói, továbbá az ország egykor ünnepeket nagy tudósait, költőit és színeszeit, akik a hantok alatt pihennek, exhumálják.

Ugynevezett díszparcellákba helyezik el az elhunyt szívesztendő történelmi szereplőit, akik között nem egy olyan névvel találkozunk, amely halhatatlanságot jelent egykorl viselőjének.

Ezeket a halottakat most átviszik a díszparcellákba, amelyek fölé, ha talán nem is borul egy Pantheon monumentális kupolája, kegyelettel hajol egy nemzet.

KARACSONYI SELYEMVÁSÁR

1929 NOVEMBER 23-TÓL
KARÁCSONYIG

SZÉNÁSI SÁNDOR

SELYEMARÚHÁZÁBAN

IV, BÉCSI-UTCA 5

DEAK FERENC-UTCA SAROK

Az idei karácsonyi vásárom leszállított árai a szokottnál is nagyobb megkeletést és örömet fognak kelteni t. vevőim körében

Az exhumálások már a héten megkezdődtek.

Az első csoportban volt Csiky Gergely, a halhatatlan emlékü magyar népszínműíró, Ybl Miklós európai híru építőművész, Szigligeti Ede, Tóth Ede, Csepreghy Ferenc és Vas Gereben, a magyar irodalomtörténet utolsó száz esztendejének kimagasló alakjai, Egressy, a híres színész, Henszelmann Imre műegyetemi tanár, Lendvayné, a Nemzeti Színház hajdan ün-

nepelt tagja, Törs Kálmán a jeles publicista, Csukássy József, a Budapesti Hírlap egykori szerkesztője, Ballagi Mór, a nyelvtudományok kiváló művelője, Laminizer József orvosprofesszor, Nyeviczkey József, az utolsó magyar ítélemester, Bény Mihály, a Rókus-kórház plébánosa, 48-as honvédelekész. Eddig ezeknek a hamvait vitték át az új díszparcellákba. A jövő héten folytatják az áthelyezéseket és akkor ismét sok régi nagyság költözik új pihenőhelyre.

Eljön az óra, amikor minden olasznak húszévesnek kell lennie, hogy a legtevékenyebben szolgálhassa Olaszországot és — barátait

Balbino olasz miniszter jelentős beszéde Budapesten

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Meleg ünneplésben részesítették vasárnap délelőtt Balbino Giuliano olasz népnevelésügyi minisztert a budapesti olaszok házában. Az ünnepségen megjelent a budapesti olasz kolónia csaknem valamennyi tagja. Pignatelli herceg, a budapesti olasz fassio vezetője méltatta Balbino Giuliano miniszter budapesti látogatásának jelentőségét.

üdvözölte az olasz minisztert, akit a megjelentek hosszasan ünnepeltek.

Balbino Giuliano hosszabb beszéd-

ben azt hangoztatta, hogy budapesti tartózkodása során megkapó emóciókban volt része. *Soha nem érezték az olaszok — mondotta — a hazai iránti teljes és mély szeretetet annyira, mint most, a fasizmus diadalrajutása idejében.*

Beszélt Mussoliniról, mint az új csoda megteremtőjéről s felhívta a pesti olaszokat, hogy minden gondolatuk két személy felé irányuljon: az olasz király és Mussolini felé. *A király az örökkevelőságot jelképezi, Mussolini pedig az utat, amelyen a jövő felé lehet halni.*

— Eljön egyszer az óra, amikor minden olasznak, akár otthon, akár külföldön tartózkodik, akár fiatal vagy öreg, húsz évesnek kell lennie, hogy a legtevékenyebben szolgálhassa Olaszországot és barátainak érdekeit.

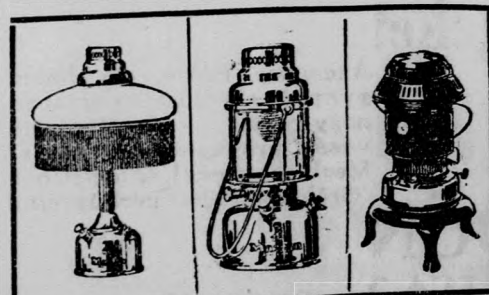
A miniszter hosszabb ideig tartózkodott a kolónia tagjai között s figyelemmel hallgatta a ballilák olasz énekeit.

MICHELINPNEU

AUTÓFOLSZERELÉSEK
CITROEN- ÉS FORD-
ALKATRÉSZEK

TELEFON: Aut: Nagy József
221-97, 285-63 VI, ANDRÁSSY-ÚT 21

KÁVÉHÁZ, étterem, üzlet, lakás nem marad sötétben,

DÉMON

PETRÓLEUM GÁZKÁLYHA

Könnyű kezelés, kis fogyasztás, egyenletes, tiszta, meleg, füst- és korommentes. — Olcsó! P 30-tól.

ha tartalékban Ditmár-gyártmányú

MAXIM

PETRÓLEUM GÁZLÁMPÁT tart. — 300 gyertyafény. — Áram zavar esetén nem nélkülözhető! Különböző típusok P 30-tól. — Vidéki körzetképviselők kerestének

EGYEDÁRÚSÍTÁS: BLUMENTHAL LAJOS VASNAGYKERESKEDÉS, BUDAPEST, V, DÁCSI-ÚT 4

Hírek

A művész, az autó és a japán trónörökös

1. Operettéletünk középpontja üdvöskéje a hősnő ebben a történetben. Ezúttal hősnő és nem szubrett.

2. Hősnő, — mert autót vásárolt.

3.

A művésznőnek eddig nem volt autója. A művésznőnek eddig csak imádói voltak. Ugy kapta a szerelmes leveleket, mint más ember az idezést. Csoportosan írták neki a szerelmes leveleket.

4.

Mindebből az következik, hogy a művésznőnek sok az imádója.

5.

A sok imádó közül valaki egész komolyan kezdte imádni a művésznőt. Az illető úriember előkelő állásban van. Olyan szerelmes volt a művésznőbe, mint a diákok, akik a szerelmes leveleket írták naponta és csoportosan.

6.

Az előkelő úriember megkérte a művésznőt kezét. A művésznő „igen”-t mondott.

7.

Az előkelő úriember kijelentette, hogy ő nem levelekkel óhajítja imádni menyasszonyát, hanem mással. Autóval!

8.

— De olyannal, amilyen senkinek sincs, — csicseregte a művésznő s ettől kezdve nem a diákok szerelmes leveleit olvasta, hanem az autókirakatot nézte, meg az utcát. Hogy talál-e olyan kocsi, amelyből nem fut egy sem az uccán.

9.

Az autógyűnökök zokogtak. A művésznő nem talált megfelelő kocsit. Végre aztán az egyik ügynök a homlokára ütött. Miután a homlokára ütött, beinvitálta a művésznőt az üzletbe és így szólt: „Itt van ez a kocsi”.

10.

— De ilyen többet láttam — pattogott a kis énekes madárka.
— Ez igaz — felelte az ügynök.
— Hát akkor mit akar? Mondtam már, hogy olyan autó kell nekem, amilyen senkinek sincs.

— Olyan lesz, kedves művésznő — felelt a ravasz ügynök. — Nézzé, ennek a kocsinak a karosszériájára arany stráfokat festünk s akkor csak egy hasonló kocsi fog futni a világon.

— Az kié?
— A japán trónörökösé...

11.

— Megveszem a kocsit. — Sikoltott örömmel a művésznő.

12.

Aki most látja, aranystráfós autóban látja...

— Nem változik az időjárás. A Meteorológiai Intézet vasárnap jelentése szerint néhány nap óta tartósan enyhe időt hozott az a túlnyomóan déli légáramlás, amely Magyarországot fölött terjeszkedik. Az északi részekben tart a havazás és hosszabb esős zóna húzódik meg az Alperek déli és keleti lejtőjén. Hazánkat azonban ez a depresszió nem érinti. A hőmérséklet az egész országban igen enyhe volt, egyes helyeken, így Budapesten is 10 fok fölé emelkedett. Jóslat: az időjárásban lényeges változás nem várható.

— Tizenhét embert halálra ítélt a szovjet. Moszkvából jelentik: A Tass-iroda jelentése szerint a voronezsi törvényszék két hétig tartó tárgyalás után a vallási szekta címén tömörülő ellenforradalmi szervezet tizenhét vezetőjét halálra ítélte. Huszonhárom vádlottá különböző tartamu szabadságvesztés büntetéseket szabtak ki, három vádlottat pedig felmentettek.

BECHSTEIN
vezet

a metropolisok koncert-termeiben és az előkelő családok gyermekszobáiban. Mechanizmusa a művész utáni erőlködéséhez van méretezve: a gyermek próbálgatásai sem árthatnak tehát páratlan kiegyensúlyozottságának. Jó zongorán gyorsabban megy a tanulás, öröm a gyakorlás. Kizárólagos vezérképviselőt:

V., Dorottya u. 7. Tel: Aut. 811—36.

— Elfogták a magyar festőt, aki százmárkás bankjegyeket hamisított. A múlt héten a budapesti főkapitányság megkeresést kapott a rottenburgi rendőrségtől, mely szerint több németországi városban hamis százmárkás bankjegyek kerültek forgalomba s a pénzhamisító társaság feje egy Horváth Emil nevű festőművész, aki idejében neszét vette a rendőrségi nyomozásnak s Budapestre szökött. A megkeresés alapján a budapesti rendőrség a legnagyobb titokban megindította a nyomozást s vasárnap délelőtt sikerült is előállítania Horváth Emil tihanyi illetőségű festőművészt. Kihallgatása során Horváth Emil elmondta, hogy egy rottenburgi műintézetnél éveken át vezetett állást töltött be. Talvány megismerkedett néhány emberrel, akik rábeszéltek arra, hogy szövetkezzék velük pénzhamisításra s ő el is készítette a százmárkások pontos rajzát, melyet aztán klírozottattak s a kitűnően sikerült hamisítványokat különböző német városokban lassankint forgalomba hozták. Maga Horváth Emil is több százmárkás bankjegyet értékesített. Egy német határmenti városban fedezték fel, hogy a bankjegyek hamisítványok. A rendőrség nyomozni kezdett, de Horváth Emil idejében értesült arról, hogy nyomában vannak, mire sietve Budapestre utazott. Érezte, hogy a magyar fővárosban sem lehet nyugta, sőtét helyeken bujkált, míg vasárnap délelőtt a rendőrség elfogta.

— Idegen állampolgárt jelöltek a szocialisták a fővárosi közgyűlés örökös tagjává. A székesfehérvári törvényhatósági bizottságban négy örökös tagság jut a szocialistákra pártban képviselt munkásságuknak. A szocialistákra párt választmány a legutóbbi ülésen foglalkozott a felajánlott négy örökös tagság ügyével. Elsőnek Monus Ilstét jelölte a választmány, a parlamenti frakció titkárát, annak ellenére, hogy Monus illés ezidő szerint még idegen állampolgár. A második helyre Peidl Gyulát, a harmadikra Csapó Sámuel, a Magyarországi Vasmunkásszövetség főtákarát jelölték. A negyedik hely betöltését egy későbbi választmányi ülésre halasztották, mert a sok aspiráns közül nem tudtak eddig megegyezni.

— Leégett a tárnoki Boris-malom. Tárnokról jelentik: A most épült budapest-székesfehérvári műút nyugati oldalán, a történelmi nevezetességű „Arany Liba” csárda mellett levő Boris-malom, amely Liszki Nagy Sándor tárnoki földbirtokos tulajdonát volt, az éjszaka kigyulladt és reggelre teljesen leégett a benne tárolt másfél vagon gabonával együtt. A rőpház is elpusztult. A kár mintegy 140.000 pengő, amely biztosítás révén csak részben térül meg. A tűz oka eddig kiderítetlen.

— Már holnap, kedden folytatják a XXIII. osztályosorsjáték húzását. A megújítási összeg: $\frac{1}{2} = 24$ P, $\frac{1}{3} = 12$ P, $\frac{1}{4} = 6$ P, $\frac{1}{5} = 3$ P és az elől 30 fillér költség még ma megfizetendő, különben a nyeresémgény és minden jog elvesz. Uj résztvevőknek a már lejátszott osztályok sorsjegyeinek betétjeit is meg kell fizetni.

— Elfogták a Balatonpart betörőit. Keszthelyről jelentik: A Balaton mentén az utóbbi időkben egymást érik a betörések. Betörtek többek között a keszthelyi Vasutas Körbe s ami csak elvihető volt, elvitték. Alig néhány nappal utóbb Keszthely mellett, Gyenesdiás községben, Mild Gyöznő lakásában tett látogatást a betörő s nagyrészt értékes tárgyakat és készpénzt vitt el. A csendőrség kiderítette, hogy a vakmerő tolvaj Dér József fiatal kereskedőszéki, aki már Nagykanizsán is eredményesen működött. Dér József volt az, aki nemrégiben Keszthelyen a Karmelita utcában is betörést követelt el. A csendőrség megállapította, hogy Dér ezidőszelint a Zalaegerszegi fogházban tölti hosszabb büntetését, ennél fogva kikérték az ügyészségtől és vasraverve szállították legutóbbi helyettesítő betörésének színhelyére, ahol szembesítették a károsulttal.

Köhög? Rekedt? Meghűt? vegyen azonnal „SALOMVÁRY”-féle Tátra Mellteát.

Kapható minden gyógyszerárban.
Készíti:
„BAZILIKA” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V. ker., Bálvány ucca 9. szám.

— Óvadéksikkasztásért felelősekké a székesfehérvári Árpád-szálló bérőit. Székesfehérvárról jelentik: Schrantz Ferenc kereskedő vasárnap ügyvédje, dr Erdélyi Gyula útján 2500 pengő óvadék el-sikkasztása címén felelősekké Schmidt István és neje, Puskás Erzsébet székesfehérvári lakókat, akik Klein Rezsőtől bérelték a szállót és a bárt. Schrantz Ferencet Schmidték 2500 pengő óvadék ellenében ez év júliusában üzletvezetővé szerződtek havi 250 pengő fizetéssel. Schrantz állását október 1-ére felmondta Schmidtéknek. Október 15-ig adott halasztást óvadéka visszafizetésére, azonban mai napig sem kapta meg. Schmidték ellen más felelősekké is érkeztek a rendőrségre, olyan alkalmazottaktól, akiknek szintén nem fizették vissza a le-tett óvadékokat. Schmidték ellen a rendőrség meg-indította az eljárást.

DECEMBER 1-RE,
ESETLEG AZONNAL KIADÓ
két csinosan bútorozott uccal szoba. Ver-es Pálné ucca 11. III. 10.

— Megcsönkített holttest a kelenföldi pályaudvaron. Vasárnap reggel hét órakor a kelenföldi pályaudvaron a vágányok között borzalmasan megcsönkített jérlíholttestet találtak a munkások. A holttestnek csak a törzse volt meg, karjai és lábai méterekkel távolabb hevertek a sínpár mentén. A munkások értesítették a pályaudvari rendőri kirendeltséget, amely azonnal kiszállt a helyszínre. Megállapították, hogy az ismeretlen férfit az 1320. számú Győr—soproni személynovat gázolta el. Értesítették telefonon a bicskei állomást, ahol a személyvonat ép akkor tartózkodott. A bicskei állomáson megvizsgálták a vonatot és a mozdony után következő harmadik vagon kerekain vényomokat találtak, amiből arra következtettek, hogy a férfi valószínűleg lebukott a vonatról és a kerekék alá került. A holttest zseibeiben semmiféle olyan írást sem találtak, amelyből személyazonosságára lehetne következtetni. Intelligens külsejű férfi volt. Zömök testalkatú, nyírott barna hajusszal. Szürke kabátot és barna kalapot viselt. Lábán fekete cugos cipő volt. Találtak nála egy pénztárcát, amelyben egy régi 5 pengős és egy darab kéttilleres volt. A rendőrség megindította a nyomozást annak a megállapítására, hogy szerencsétlenség vagy pedig öngyilkosság történt-e.

— A kispesti gyári munkásság Garami ellen. A kispesti gépgyárak munkásságának bizalmi testülete a napokban értekezletet tartott. Ezen az értekezleten a bizalmi testület tiltakozott az ellen, hogy Garami Ernő a szocialistákra párt és a polgári pártok között szövetséget kössön, mert a bizalmi testület szerint eddig is minden polgári ellenzéki párttal való szövetkezés csak kárára volt a szocialistákra pártban tömörült munkásságuknak, de egyébként is a szocialista munkásság politikai céljai — mondják ők — homlokegyenest ellenkeznek a kispolgári társadalom érdekeivel. A bizalmi testület határozatot hozott, amelyben kijelentette hogy Garami Ernő ily irányú tevékenységét a kispesti gépgyárak munkássága támogatni nem fogja.

— A nemzetközi munkahivatal januárban szénkonferenciát tart. Genéből jelentik: A nemzetközi munkahivatal igazgató-tanácsa a népszövetség 1929 szeptember 23-i határozatának megfelelően elhatározta, hogy szénkonferenciát hív össze. A munkahivatal igazgatója a konferencia idejét 1920 január 6-ra tűzte ki. A konferencia a munkaidő, a bérek és egyéb munkafeltételek kérdéseit vitatja meg.

Tudvalevő dolog, hogy a tisztaság által megóvjuk egészségünket mindenféle betegségek ellen. Nagyjelentőségű tehát az, hogyha ruházatunkat olyan helyen tisztítatjuk, ahol arra különös módon nagy gondot fordítanak. Ahol minden egyes ruhadarab lelkiismeretesen, külön-külön lesz kezelve. Szigorúan minta után vagy a rendelő kívánságának megfelelően lesz kikészítve. A ruhákat kizárólag száraz eljárással tisztítják. Vojnovszky Gusztáv képesített kelmefestő mesternél, IX., Lónyay ucca 20. szám.

Ha a villanylámpa csődöt mond...

Mind gyakrabban fordul elő, hogy az Elektromos művek egyik-másik áramszolgáltató telepe akár hanyagság, akár elemi hiba következtében felmondja a szolgálatot és ilyenkor meg van bűnítva a város. A kávéházakban, vendéglőkben, lakásokban gyertyavilág mellett bóbiskol a szerencsétlen polgártárs. Nem kell a jövőben senkinek sem a villanyvilágítókra szorúlnia, mert olesón és könnyen hozzájuthat a világhírű Ditmár gyártmányú Maxim petróleum gázlámpához, mely szinte nap-pali világosságot áraszt. Csekély fogyasztás, nagy teljesítmény, olesó ár. Vezér-képviselő: Blumenthal Lajos vasnagykereskedő, Budapest, V., Váci út 4.

— Vasárnap helyezték el az új salgótarjáni református templom zárókövét. Liphay Jenő néhai református főgondnok, valamint Szabó Dezső lelkész és felesége fáradozásával Salgótarjánban új református templomot építettek, melynek zárókövét vasárnap helyezte el Antal Géza dunántúli református püspök. Az ünnepségen jelen volt a város országgyűlési képviselője, Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár, Bartos Róbert miniszteri tanácsos, mint a kultuszminiszter képviselője, Pályi Pál főispán, Förster Kálmán polgármester és az egész vármegye előkelőségei. Az istentiszteleten Antal Géza püspök mondott felszólalást és szöszéki beszédet. Az ünnepséget követő közebeden lelkesen ünnepelték a kormányzó, nemkülönben gróf Klebelsberg Kunó kultuszminisztert és Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkárt.

— Két tolvajt fogtak a Teleki téren. A Teleki téren szolgálatot teljesítő detektíveknek napok óta feltűnt két fiatalember, akik mindegyik mezeitelen a Teleki téri piacon és férfiruhákat kínáltak eladásra. Napokig tartó megfigyelés után szombaton délután igazolásra szólították a két fiatalembert, akik nem tudták igazolni, hogy az eladásra szánt holmik hogyan kerültek hozzájuk. Bevitték mindkettőjüket az őrszobára, ahol vallatás alá fogták őket. A vallatás során kiderült, hogy az egyik Csözei András 23 éves villanyszerelő, aki hónapok óta állás nélkül van és lopásokból tartja fenn magát. Társát Hornyák Pálnak hívják, 28 éves piaci árus. A lopott holmikat együtt értékesítették a piacon. Csözei András beismerte, hogy az épülő félben levő házakon dolgozó munkások ruháit és szerzősámit lopkodta össze és azt árusította Hornyákkal együtt a Teleki téren. Tizenegy esetet ismert be, de a rendőrségben azt hiszik, hogy sokkal több bűncselekmény terheli a fiatalembert. Kéri a károsultakat, hogy jelentkezzenek a főkapitányságon Erzy kapitánynál. Csözei András és Hornyák Pált beismerő vallomásuk alapján letartóztatták.

— Mikes püspök magyar miséje Rómában. Rómából jelentik: Mikes János szombathelyi püspök vasárnap reggel a Santa Maria dell'Orazione templomban szentmisét celebrált, amelyen Hory András quiri-náli és Barcza György vatikáni követek-kel az élükön mindkét magyar követség tagjai megjelentek. Mikes püspök a szent-misé után prédikációt mondott, az Utolsó ítélet evangéliumából kiindulva hangoz-tatta a magyar nép fájdalmas megpróbáltatását, amelyben egyedül Krisztus irgal-mas alakja lehet reményeségünk, erősség-ünk és a feltámadásba vetett hitünk.

— Kis fiával együtt eltemette a beomlott part. Zalaegerszegről jelentik: Pap István, Vízand község bírája tisznap kislívával a szomszédos községbe ment, hogy egy szelők agyagot ásson ki. Szekérre is rakta az agyagot, amikor az esőzéstől átázott part hirtelen leomlott s Pap Istvánt kislívával együtt eltemette. A község lakosai rohannva siettek a szerencsétlenül járt ember segítségére s a kislívt meg is mentették. de Pap István bírót a nagy földtömeg valósággal agyonpréselte. Amikor holttestével házába beállították, mit sem sejtő felesége észmeletlenül esett össze. A csendőrség megindította a vizsgálatot, hogy mi okozta a tragédiát.

Vizsgálat. Az Országos Színészegye-nület Színészképző Iskolájának növendékei szombaton délután a Vigzínházban bemu-tatták Gárdonyi Géza „Ida regénye” című háromfelvonásos vígjátékát. A gondosan betanult előadás keretében különösen Ida személyesítője, Aigner Erzsébet tűnt ki sokoldalú, finom játékkal. Szép sikere volt Faragó Mártának is, akinek játékában sok a jellemző erő s kiforrt színjátszó-i képességekről tett tanúságot Széll Gyula.

Gyomorfájások! Gyomorbeteg! „SALOMVÁRY”-féle gyomor-tea biztos hatású szer. Készíti: „BAZILIKA” GYÓGYSZERTÁR Budapest, V. ker., Bálvány ucca 9. szám.

Felelős szerkesztő és kiadó: MOVIK ZSIGMOND

Perzsaszőnyeget

melyek most érkeztek meg Konstantinápolyból, rendkívül olcsó, versenyen kívüli áron vásárolhat, valamint mindenféle

gyári szőnyeget

Axmuster, Bukle, stb. finom gyapjú ebédülőszőnyegekben nagy rakár. — Mocett átvető vásár propaganda árusítás! Megbízható cég! A legfelsőbb török szállítója. Címre ügyelni!

KLEIN ÖDÖN
IV, RÉGIPOSTA-UTCA 3

IZGALMAS HAJLSZA A SZÖKEVÉNYEK UTÁN

Rádiogram útján közölték a Duilio-hajó parancsnokával, hogy a sikkasztó Fischer Lajos az utasok között van

A hajó parancsnoksága még nem adott választ — Tömegesen jelentkeznek Budapesten a károsultak — Legkésőbb keddre várják a szökevények elfogatását

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —
A rendőrség vasárnap is a legteljesebb apparátussal folytatta a nyomozást a csalással és sikkasztással vádolt Fischer Vacuum cég megszökött tulajdonosainak bűnyűében. Tisztázták, hogy a fiatal Fischer Károly a Norddeutscher Lloyd egyik hajóján Tóth Márton álnéven hajózott át Dél-Amerikába,

Fischer Lajos pedig a „Duilio” nevű hajón utazik Dél-Amerika felé.

Rádiogramok útján körözüvnyt és elfogatóparancsot küldtek Budapestre a riodejaneirói parti hatóságoknak, hogy amennyiben a hajón nem sikerülne elfogni a szökevényeket, akkor a parti hatóságok vágják el a menekülő útját. A riodejaneirói hatóságok

közölték a tengeren járó hajóval a budapesti főkapitányság megkeresését.

Ugyancsak értesítést küldött a hajóra a társaság európai kirendeltsége is.

A hajó a rádiogramokat minden valószínűség szerint megkapta, de egyelőre nem tud értesítést küldeni arról, hogy lefogták-e a hajón Fischer Lajost.

Ezt az értesítést a főkapitányságon hétfőre, vagy legkésőbb keddre várják. Budapesten a legszélesebbkörű nyomozás folyik

a két sikkasztó bűnlajstromának pontos összeállítására.

A rendőrtisztviselők és detektívek szombaton és vasárnap egész éjszaka dolgoztak, hogy a hatalmas anyagot összegyűjtsék. Vasárnap délelőtt összeállították azoknak a névsorát, akik a Fischer-Vacuum-vállalatnál szőnyegeket, bútorokat és egyéb értéktárgyakat helyeztek el. Óráról-órára nő azoknak a száma, akiket Fischerék megkárosítottak.

Eddig hat ivre terjedő listában foglalták össze a károsultak névjegyzékét.

Az eltűnt, eladott és elzálogosított értéktárgyakról még nem tudtak pontos jegyzékét készíteni, mert egyrészt még mindig vannak olyanok, akik még nem jelentkeztek, másrészt különböző cégeknél vannak elzálogosítva a holmik, amelyeket a rendőrség hétfőn fog összegyűjteni.

Az eddig megállapított már 4 —500.000 pengőre rúg,

de valószínű, hogy Fischerék még ennél sokkal nagyobb összeget sikkasztottak el. A rendőri nyomozás azt is megállapította, hogy a két Fischer már hónapokkal ezelőtt készült a szökésre és a bútorok, szőnyegek és egyéb értéktárgyak eladásából befolyó összeget összegyűjtötte az útra. Két alkalmazottukat, Tóth Mártont és Vitéz Pétert, akiknek személyleírása szinte tökéletesen illik Fischer Lajosra és fiára, valószínűleg csak

azért szerződtek, hogy az ő nevükre kiválthassák az útlevelet.

Tudták, hogy ellenük a főkapitányságon már több feljelentés van s így sa-

ját nevükre útlevelet aligha szerezhetek volna.

Felmerült az a gyanu is, hogy eddig ismeretlen emberek Fischerék elutazása után a raktárból még egyes tárgyakat értékesítettek és elzálogosítottak. A detektívek azt nyomozzák, hogy kiknek adtak Fischerék esetleg megbízást az árak értékesítésére. Lehetséges azonban, hogy ezeket a

tárgyakat Fischer Lajos november 11-én, tehát közvetlenül a szökése előtt, tette pénzzé, mert az utazáshoz nagyobb összegre volt szüksége. A károsultak pontos névjegyzékének a megállapítása után a rendőrség egyelőre bevárja, hogy a hajóról, vagy a riodejaneirói parti őrségtől értesítést kapjon a szökésben levő Fischer Lajosról és fiáról.

Vasárnap hajnalban Marinovich Jenő volt főkapitány festébe húszéves fia önfeláldozásából egy liter vért ömlesztettek át

Az operáció sikerrel járt — A nagybeteg ember szervezete felfrissült, bár még most sincsen túl a krízisen

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Szombaton délelőtt csukott betegszállító autó állt meg a Faszor-szanatórium előtt és

az autóból hordágyon vitték fel a szanatórium egyik különszobájába Marinovich Jenő volt budapesti rendőrfőkapitányt.

A volt főkapitány, mióta nyugalomba vonult, teljesen zárkózott életet élt és minden idejét családjá körében töltötte.

Hosszú évek óta alattomos betegség kínozza,

amely az utóbbi hetekben egyre jobban elhatalmasodott rajta. Pénteken éjszaka rosszul lett, a család azonnal orvost hívott, aki alapos vizsgálat után műtéti beavatkozást ajánlott. Szanatóriumba való szállítása után az orvosok azonnal konziliumot tartottak a betegnél, amely azzal végződött, hogy

rögtön megkezdték az operáció előkészületeit.

Az esti órákban megjelent a szanatóriumban Adám Lajos egyetemi tanár, aki megoperálta Marinovich Jenőt. Az operáció kitűnően sikerült, azonban a beteg szervezetét a műtét következtében annyira legyengült, hogy az orvosok katasztrófától tartottak. Állandó orvosi felügyelet alá helyezték Marinovichot, a betegágy mellett két orvos tartott inspekción, akik folyton mérték a pulzust.

Vasárnap hajnalban az érverés egyre gyöngült.

Ekkor újabb orvosi konziliumot hívtak össze és ezen elhatározták, hogy vérdömlesztés útján erősítik meg a szervezetet.

Mikor az orvosi határozatról tudomást szerzett a betegágy mellett tartózkodó ifjabb Marinovich Jenő, a főkapitány 20 éves huszárönkéntes fia, azonnal jelentkezett a főorvosnál és felajánlotta vérért atyja megmentésére.

Hosszas tanácskozás után az orvosok elfogadták a fiatal Marinovich Jenő heroikus önfeláldozását és előzetesen vérvizsgálatot végeztek rajta. A vizsgálat eredménye alapján alkalmasnak találták ifjabb Marinovich Jenőt az átömlesztési műtetre. Késő éjjel a szanatórium műtőtermében végre-

hajtották az újabb operációt.

Az orvosok egy liter vért vettek a fiatalembertől. A műtét után a nagybeteg Marinovich Jenő láthatóan meg-erősödött

és az éjszakát nyugodtan töltötte.

Ugyancsak a szanatóriumban maradt orvosi felügyelet mellett a fiatal Marinovich is. Vasárnap a beteg közérzete kielégítő volt és az orvosi megállapítás szerint

a vérdömlesztés a szervezetre igen jó hatást tett.

A betegágy körül tartózkodik a volt főkapitány egész családja és aggódó szeretettel veszik körül Marinovich Jenőt.

Egyelőre katasztrófától nem kell tartani, bár a beteg még nincs túl a krízisen.

Albert Thomas a nemzetközi munkahivatal igazgatója Madridba érkezett

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —
Madridból jelentik: Albert Thomas, a nemzetközi munkahivatal igazgatója tegnap ideérkezett. A pályaudvaron előkelő funkcionáriusok, a nemzetközi munkaügyi hivatal spanyol delegációjának tagjai fogadták. Délután fogadás volt a liztele-

tére a Népházban. Valamennyi újság hosszú hasábkot szentel Albert Thomas spanyolországi látogatásának. Thomas kijelentette újságírók előtt, hogy látogatásának fő célja a barcelonai és sevillai világkiállítások megtekintése, ahová néhány nap múlva utazik.

Gróf Klebelsberg Kuno lakomát adott bucsuztatásul Balbino olasz nemzetnevelési miniszter tiszteletére

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Gróf Klebelsberg Kuno vallás és közoktatásügyi miniszter vasárnap este félkilenc órakor az Országos Kaszinóban estebédet adott Giuliano Balbino olasz nemzetnevelésügyi miniszter tiszteletére. Az Országos Kaszinó sárgatermében ötvenöt személyre terítették. Ott volt Darini di Monza gróf olasz követ, Walko Lajos külügyminiszter, gróf Kuen-Héderváry Sándor, Sípocz Jenő polgármester, Karafiáth Jenő, dor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, gróf Teleki Pál, Petri Pál, Gévay-Wolff Nándor, Kornis és Darányi államtitkárok, Puky a képviselőház alelnöke és Szily Kálmán, Hóman Bálint, Peřovic Elek, Radnai Miklós, Hevesi Sándor, Kozma Miklós, Magyary Zoltán, Vajdinger Gyula, Jeszenszky Sándor, Pauler Ákos, Gerevich Tibor, Vészi József, Naddányi Emil, Tóth László, s még számosan.

A vacsorán gróf Klebelsberg Kuno válaszó és köszönetnyilvánításokat a következő pohárköszöntőt mondotta:

— Korábbi idők politikájának egyik legényegesebb hibája volt, hogy kabinetpolitika jellegével bírt, hogy

hivatalos szobákban eszelték ki anélkül, hogy számot vetettek volna a népek érzelmeivel.

Azóta megváltozott az idők jele és ma már csak azok a nemzetek képesek egymás mellett járni ugyanazon az ösvényen, amelyek lelkiileg is megértik egymást. Ezeknek a gondolatoknak a jegyében határoztuk el olaszok és magyarok, hogy azt a baráti viszonyt, amely a két államot összefűzi, kulturális közeledés révén még jobban el akarjuk mélyíteni és meg akarjuk erősíteni.

Giuliano Balbino a miniszter szavaira hosszabb beszédben válaszolt, amelyben a többek közt a következőket mondta:

— Régóta tudom, hogy a Duna partjain büszke nép él, amely gondolatokkal telt dalaiban gazdag és mély lelket juttat kifejezésre, s a végtelenségnek olyan érzését, amelyet csak azoknál a népeknél találunk meg, amelyek a végtelen síkságok egyedüllétét és magányát ismerik, évezredek történelmi multjuk van, s mindig hűséggel és kitartással harcoltak, szenvedtek azért, hogy társatlant megőrizzék legnagyobb nemzeti értékeiket.

Ülői-út 48/19 — Fiumei-út 3

Kimagasló volt a középkor magyar művészeti kultúrája

A Régészeti Társulat félévszázados jubileumi közgyűlése

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Az Országos Magyar Régészeti Társulat abból az alkalomból, hogy ebben az esztendőben töltötte be fél évszázados fennállását, vasárnap délelőtt a Magyar Mérnök és Építészegylet dísztermében jubileumi közgyűlést tartott. Az ülést Kuzsinszky Bálint nyitotta meg, az üdvözlések után felolvasta a tiszteleti tagok névsorát s azután ismertette a legrégebb leletek történelmileg fontos dokumentáló erejét. A leletek sok vitás kérdésben a legjelentékenyebb kútfőül szolgálhatnak.

Az előző előadás után Gerevich Tibor, a római—magyar intézet igazgatója a középkor magyar művészetéről tartott vetített képekkel kísért előadást. Bizonyította, hogy a középkor magyar művészeti kultúrája magasan felelt a környező államok legtöbbjének. A mohácsi vész 64 névszerint ismert magyar művész dolgozott Ausztriában, főleg Bécsben. Ezzel kapcsolatban az előadó tiltakozott azok ellen a szellemi kisajátítások ellen, melyekkel a középkori magyar művészettel szemben próbálkoznak. Előadása után vetített képek sorával bizonyította megállapításait és összehasonlító képekkel mutatta be a magyar művészek nemzeti kifejezéseit, valamint hatását a német műemlékekre.

Oroszlán Zoltán titkár ismertette az Országos Magyar Régészeti Társulat 50 éves történetét, végül Hekler Antal záróbeszédében rámutatott arra, hogy a régészet problémakörének sokszoros nemzeti vonatkozása által valószínűleg nemzeti tudomány lett.

Csepel kerékpár részletre 165 P
Lengyel Gépáruházban, Jókai-u. 1

Varrógépek, gramofonok — Díjtalan hímzés, szabás tanítás

Színház

Miért kért kölcsön a Magyar Színház — kaffánokat az Uj Színházról?

A vilnai társulat egy töredéke játszik Pesten

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A vilnai színház mégis megérkezett Budapestre és játszik a Magyar Színházban. Belügyminiszeri engedéllyel játszik. Hogy miért kapott engedélyt, az most mellékes. Nem is fontos. A fontos csak az, hogy — nem a „vilnai társulat” játszik, hanem az együttesnek csak egy töredéke, amelyet úgy szedtek össze Romániában és amely egyetlen díszlet és ruha nélkül érkezett meg Budapestre.

Vilnai társulat mint együttes — már nincs. Egy évvel ezelőtt még volt. Hogy miért nincs, arra érdekes magyarázatot kapott egy másik budapesti színház (nem a Magyar Színház), amely ugyancsak vendégszereplési ajánlatot tett a vilnaiaknak.

Ez a színház táviratozott Bukarestbe. Onnan a következő válasz érkezett:

„A vilnai társulat már régen feloszlott. Egyik része Bukovinában játszik. A másik része Bulgáriában van. Egy töredéke pe-

dig Erdélyben jár.

Arra is van magyarázat, hogy miért oszlott fel a társulat. Ugyanis Romániában feljelentették őket, hogy — kommunisták. A hatósági vizsgálat elől azután elutaztak. Ki erre, ki arra. Ugy szedték össze a román hatóságok a színészeket. Ekkor kiderült ugyan, hogy nem kommunisták, de a társulatot nem lehetett újra összehozni.

Azok, akik most Budapesten játszanak, az Erdélyben rekedt tagok. Hirtelen szedték össze őket — ezért késett annyi ideig a vilnaiak vendégszereplése Budapesten. A „társulat” minden díszlet és ruha nélkül érkezett meg, úgy, hogy például a Magyar Színház az — Uj Színházról kért kölcsön — kaffánokat, miután ilyen ruhákat a Magyar Színház ruhatárában nem találtak.

Ez a társulat játszik itt most tíz napig. És ez a társulat akarja megmenteni a pesti színészek kenyerét... Majd kiderül, hogy sikerül-e nekik...

Színész a színészek ellen

Óriási elkeseredés a színésztársadalomban Kabos Gyula szerződésései miatt

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

Kabos Gyula eddig színész volt. Most színigazgató. Kabos Gyula minden gyűlésen felszólalt a nagyobb színészfizetésekért. Kabos Gyula az első színigazgató Pesten, aki erősen, sőt majdnem kegyetlenül leszállította a színészfizetéseket.

Honthy Hannával nem is tárgyalt. Sem Honthy Hannára, sem a hírhedt Honthydarabra, a „Sisters”-re nem reflektált. Tárgyalni sem kezdett Honthy Hannával.

Delly Ferencnek heti 100 pengő helyett 50 pengőt ajánlott fel. Fejes Terinek 160 helyett 100 pengőt. Egyik sem fogadta el ezt az ajánlatot. Kabos erre azt mondta: „Aládszolgája”.

A színészek megállapodtak a színigazgatókkal, hogy minden színház köteles állandó társulatot szervezni. Ezt a megállapodást minden színigazgató betartotta. Kabos Gyulának eszedgőben sincs állandó társulatot szervezni.

A színésztársadalom olyan, mint a méhkas, „Szégyen és gyalázat” — zúg-morog mindenki. Ha még valami kapitalista volna! De hát színész! Kabos Gyula színész volt! Most ő fordult a színészek ellen! Nem járja! Majd elbánnunk ezzel a Kabossal! Majd megmutatjuk!...

Bojkott! Választmányi gyűlés! Tiltakozás! Szolidaritás! Minden politikai frázis, minden népgyűlési ötlet elhangzott már. Fenyegetőzés is.

Kabos erre is fűtyül. Szerződötettét néhány tagot. Pontosan annyit, amennyire elengedhetetlenül szüksége van. Ha éppen állandó társulat kell, itt van. Nekem elég ennyi tag is, — mondja, — s egy csöppet sem ideges a színészmozgalom miatt.

Péle-Méle
Alexander
és
Evelyn

Minek is lenne ideges, amikor igaza van! Mindegy, hogy színész volt-e, vagy nem volt színész. Ez nem számít. Az igazság számít, hogy nagyon kevés színész van Pesten, aki 50 pengő esti fellépti díjnal többet érdemel. Jöjjen csak vissza a béke! Egy-egy színészt, egy-egy kiválóságot meg lehet fizetni. Sőt meg is kell fizetni. Az úgynevezett sztárgázsik ellen kár egy szót is szólni. Azokat Kabos sem tudja letörni. Kabos is fizet majd sztárgázsit. Mert a régebbi igazgató kollégái is fizetnek.

De hogy Fejes Teri például búsán megkapja a gázsiját esti 100 pengővel is, ebben — igaza van Kabosnak, az igazgatónak.

Sőt, ha Kabos Gyula az igazgató, Kabos Gyula a színész 160 pengős fellépti díját is leszállítja 100 pengőre, akkor azután teljesen igaza lesz! Akkor kár a szóért. Kár egy lépésért... bojkottért... Nem bojkottálni kell Kabos igazgatót, hanem — dicsérni...

A „Lili bárónő” reprizére

Szombaton délután újította fel a Városi Színház Martos Ferenc és Huszka Jenő „Lili bárónő” című operettjét. Ez a repriz nemcsak azért jelentőségeltjes, mert egy nagyszerű operett újra bizonyítottat tett arról, hogy az igazi művészet minden divat és áramlat ellenére friss marad és — művészet marad, hanem azért is, mert egy zsúfolt ház és premierláz hangulat és gyerekes örömmel lelkesező közönség, átlapította meg újra és újra, hogy ami jó, az a pokolban és száz év múlva is jó!

Ez a nobilis operettszöveg, ez az invencióval tele muzsika és a repriz nyomán fakadt siker — ajánlatos és figyelemre méltó esemény — színházcsinálók számára. Tanulságos az újabb zenei nagyságok, kis lehdok és egyéb fűtyös zsenik számára. Meg kellett volna nézni! Hogy lelkesező a publikum — Péchy Erzsébet, a régi együttesből Sziklaiért, Sik Rezsőért, az újak közül pedig Siró Annáért és Kósza Irmáért és egy Somló nevű egészen tehetséges fiatal bonvivánért.

De egy színházsseni és egy fűtyös-muzsikus nem volt a nézőtérben.

Csak közönség volt!

És olyan siker, hogy minden esti előadásnak és darabnak jó szívvel kívánunk ilyen sikert!

Fedák Irénről kiderült, hogy — nem Fedák Irén

— A Magyar Hétfő tudósítójától. —

A színházi világban mindenki ismeri Fedák Irént. Ez a szökeheju, szimpatikus urinó Fedák Sárival, a nagy primadonnával élt. Ő volt a művészno titkára, menedzser, mindeae. És mindenki úgy ismerte, hogy — huga a nagy primadonnának, mindenki úgy tudta, hogy a neve — Fedák Irén.

A napokban azután kiderült, hogy Irén — nem Fedák Irén.

Fedák Sári ugyanis elhatározta, hogy Irén sok esztendő kedves figyelmét, munkáját, szorgalmát és kitartását megjutalmazza. Elhatározta, hogy egy kis házat meg kertet ajándékozzon — Irénnek.

Irén persze boldogan vette tudomásul a nagy primadonna elhatározását, de miután ő is ismeri az embereket, azt mondta: — Ami biztos, az biztos! Az ígéret szép, de legjobb, ha ezt az ajándékozási műveletet irásba tettejük egy ügyvédnél.

Igy is történt! Itt derült ki azután az,

Kacagó esték

Komédia Orfeumban

(Jókai-tér)

a Legolcsóbb pesti szórakozóhely!

Autó és motor

Új típusú motorkerékpár és kis autót gyártanak Csepelen

A Weiss Manfréd-gyár amely közismert autójával is nagy sikereket ért el, hír szerint új típusú motorkerékpárról kísérletezik igen jó eredménnyel. Ugy a motor, mint a váz teljesen W. M. gyártmány. A motor 244 ccm. kétütemű, míg a gép kardánmeghajtásos. Ha a gyár az új gépet szériában fogja gyártani, akkor árban itthon senki sem tud versenyezni

vele, s így valószínű, hogy a motorkerékpározás nálunk is hatalmas tért hódít. Örömmel számolunk be erről s reméljük, hogy a W. M. gyár a közeljövőben kis autót is meglepi a magyar közönséget. Ez főleg azért volna örövendes, mert ilyenformán teljesen magyar és minden tekintetben konkurrenciára képes, jó és olcsó autómárkákhoz jutnánk.

CORDATIC

Büssing Henrik, a minap elhunyt autógyáros, a világszerte ismert braunschweigi teherautó- és autobuszgyár megalapítója, még élte delén egy vasúti biztosítással foglalkozó német társaság igazgatója volt és csak 1903-ban vetette meg a nálunk is jólismert Büssing-gyár alapjait. Nevéhez fűződik a világ legelső autóbussz-közlekedési társaságának megalapítása s ő gyártotta elsőnek a hatkerekű autóbusszt is. A világháború alatt Ausztriában és Magyarországon is nagy mennyiségben gyártottak Büssing-autókat. Halála szak-körökben általános részvételt keltett.

464 óra megállás nélkül. Mint ismeretes, nemrégiben az indianopoliszi versenypályán egy Marmon Roosevelt-utóval 440.5 órát futott egy versenyző, megszakítás nélkül. Earl Williams most felesége kíséretében ezt a rekordot megdöntötte. Graham Paige Sedánjával 464 órát futott Utahban megállás nélkül. Érdekes, hogy rekordját egy aránylag kicsiny, 804.5 méterkörös pályán állította fel.

London közlekedési élete új járművel, a Cleaning motorbicikli-vel szaporodott. Az angol fővárosban tudvalegőleg kevés a takarítónő, amit az élelmes takarítónők úgy használnak ki, hogy egy takarítási eszközökkel felszerelt oldalkocsis motorkerékpárral járkál London utcáit. Az oldalkocsin feltűnő színű tábla van a követ-

kező felírással: „Stop me for cleaning, no job too small”. (Állítson meg, ha tisztítani valójára van, bármilyen kis munkát elvégzek.)

Ford hathengeres 1930. A Ford autógyár terve ismét fél Amerikát lázban tartják. Detroitban állítólag négyliteres, hathengeres, elsőkerék-meghajtásos Fordokkal kísérleteznek, melyekkel 1930-ban akarják meglepi a világot. Ha ez a hír valóra bizonnyul, az autópiacon nem kis forradalmat fog okozni.

Az „Aranynyl” és a „Miss England”. Ez a két varázsnév Segrave örnaggyal együtt ismét a világ érdeklődésének középpontjába került. A közeli nagy amerikai autókiallításokra (Newyork, Csikágó és Cleveland stb.) ugyanis világhírű két géppel egyetemben meghívták Segrave örnagyot egy kététeses turnéra. Az érdeklő angol autógyarak Segrave örnagy kététes szerepléséért nem kevesebb mint 97.000 pengőt kérnek.

Az angol autókiallítás statisztikája. Az angolok elégedettek a legutóbbi autókiallítás látogatottságának mértékével. Az Olympia Show-t 1927-ben 275.222, 1928-ban 253.267, 1929-ben pedig 227.474 ember kereste fel. A látogatók száma esőkenő tendenciát mutat, ami azonban nem jelenti azt, hogy Angliában az idén az autózás iránti érdeklődés csökkent volna.

Ha autó, legyen Mercedes Benz

Banditák támadták meg bolgár területen az Orient Expresszt

Angora, nov. 24.

Az Orient Express ótórás késéssel megérkezett Sztambulba. Az utasok elmondották, hogy a vonatot bolgár területen megtámadták, miután a bom-

bákkal és puskákkal felfegyverezett banditák megállították. A vonat csak úgy menekült meg a támadás elől, hogy a mozdonyvezető végsőkig fokozta a sebességet. A késést a lefolytatott vizsgálat okozta.

Megmérgezte a szovjet azt a diplomatáját, aki dinamitot adott a szófiai székesegyház felrobbantásához

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

Párisból jelentik: Emlékezetes az a szörnyű kommunista gaztett, amely a szófiai székesegyház felrobbantásával egy egész sereg ember életébe került.

A szovjet egyik diplomatája most elárulta, hogy ki adta a dinamitot és mi lett az illető sorsa ezért a szolgálatért.

Besszedovszkij volt párisi szovjet-követségi tanácsos tegnap a Matin tudósítója előtt elmondta, hogy

Jaroslavszkij varsói szovjet-követségi tanácsos volt az, aki annakidején a bolgár kommunistákhoz dinamitot juttatott el.

Amikor a kommunisták a dinamitot a szófiai székesegyház felrobbantására használták fel, — ahol egy csomó ártatlan ember vesztette életét, — Jaroslavszkij olyan undor fogta el, hogy nyomban otthagya a szolgálatát. Búcsúlevelében megírta, hogy ne tartanak semmitől, mert nem fog beszélni. Két héttel később Moszkvából jött utasításra megmérgezték.

Kafka Miklós tizenöt éves gimnazista a negyedik emeletről az udvarra vetette magát és szörnyethalt

Anyja megdorgálta, mert intőt kapott

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

Megdöböntő öngyilkosság történt tegnap délután Budán, a Lövőház uca 22. számú házban.

A negyedik emeletről az udvarra vetette magát Kafka Miklós fiatal gimnazista és összelört tagokkal terült el a kövezeten.

A szerencsétlen gyereket beszállították az Új Szent János kórházba, ahol vasárnap délelőtt meghalt.

Kafka Miklós özvegy édesanyjával és bátyjával lakott együtt. Édesapja, aki katonatiszt volt, éveken ezelőtt meghalt. Az özvegy tartotta el két

gyermekét, a 19 éves Károlyt és a 15 éves Miklóst.

utóbbi a Mátyás-király gimnázium V. osztályába járt.

A napokban Kafka Miklós intőt kapott, amelyet szombaton mutatott meg otthon. Édesanyja megdorgálta és

büntetésképpen megtiltotta neki, hogy a vasárnapi cserkészünnepségen részt vegyen.

Az érzékenylelkű gimnazista az anyai dorgálást annyira a szívére vette, hogy felment a negyedik emeletre és levelette magát. A szerencsétlen anyját vasárnap délelőtt értesítették fia haláláról.

Az osztrák szociáldemokraták meg hátráltak a Heimwehr elől

Tető alá kerül az osztrák alkotmányreform

Bécs, nov. 24.

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

Hiába volt a bécsi vörösök nagy fegyvercsörtetése, mert a Heimwehr által követelt alkotmányreform tető alá kerül. Nem az a kérdés, hogy a szociáldemokrata párt mit szól hozzá, hanem hogy

a Heimwehr elfogadja-e a kompromisszum eredményeit.

A szociáldemokrata párt köntörfalazással igyekszik derékbeadását szépfenteni, mint azt az alábbi értesülésünk bizonyítja.

A vasárnap Bécsben összeült országos szociáldemokrata értekezlet egyhangúan elhatározta, hogy dr Danneberg előadónak

az alkotmányreformról szóló jelentését tudomásul veszi

és a szociáldemokrata képviselők és szövetségi tanács szövetségét felhatalmazza arra, hogy az alkotmányjavas-

lat mellett azzal a feltétellel szavazzanak, ha a javaslat tartalma az előadói jelentésben és a vitában megvont határok között marad. Egyhangúlag elfogadták még két indítványt, amelyek közül az első így hangzik: Bécs a szövetségi állam keretén belül mindaddig, amíg Ausztria tagállamokat magában foglaló föderatív köztársaság, kizárólag a többi tartománnyal egyenjogú tartomány lehet.

A második indítvány így hangzik: Az országos értekezlet kijelenti, hogy

a tartományi kormányoknak a tartományi alkotmány útján való összeállítása csak alkotmányos módon történhetik, miként eddig is.

Másfajta rendelkezés veszélyeztetné a tartományok közigazgatását, amely pedig az alkotmányos nyugodt fejlődés biztosítéka.

Lloyd George lett az angol alsóház uj „apja“

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

A minap Londonban elhunyt O'Connor alsóházi képviselő, az alsóház legidősebb tagja, az „alsóház apja“. Ez a cím most Lloyd George-ra száll át, aki 1890 óta megszakítás nélkül tagja az alsóháznak. A cím legközelebbi örököse Sir Austen Chamberlain, aki 1892-ben vonult be az alsóházba.

Egy kuriai bíróné halálos balesete

— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

Vasárnap este dr Hokesch Józsefné, ny. kuriai bíró nejét, Baross ucca 87. szám alatti lakásán a konyha kövezetén holtan találták. A halálesetet

unokája, Fügi Károly tizenhat éves gimnazista vette észre,

aki ép meg akarta látogatni nagyanyját. Fügi Károly telefonbejelentésére azonnal rendőri bizottság jelent meg a lakásban és rekonstruálta a halálesetet.

Hokesché, aki régóta szervi szívbajban szenvedett, vasárnap este teát főzött a konyhában, amikor

valamiben megbottlott s esés közben szoknyájával leszakította a gázcsövet.

Esése oly szerencsétlenül történt, hogy elvesztette eszméletét s a kiömlő gáz megölte. Holttestét a rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe szállította.

Lőverseny

Budapesti ügélőversenyek

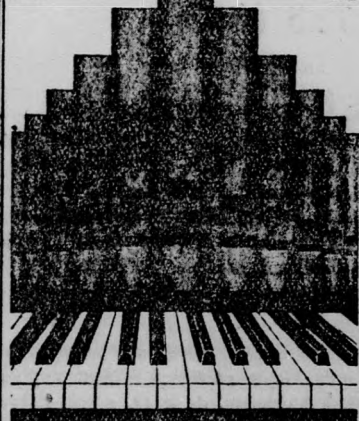
— A Magyar Hétlő tudósítójától. —

A hidegre fordult időjárás dacára nagy számú közönség jelent meg az Erzsébet királyné úti versenypályán, hogy gyönyörködjék kedvenc sportjában. A nap programjára öt versenyszám szerepelt s minden futamban igen tekintélyes számú résztvevő akadt. Meglepetésekben nem volt hiány, különösen az utolsó versenyszámot képező Őszi-díjban Dundi győzelme óriási meglepetést keltett. Az egyes versenyek eredményeit alább adjuk:

I. futam: 1. Ljubimac (Marek pari); 2. Vanda II. (Stein 8); 3. Comtesse pro pártia (Kalinka 2). Indult még: Daisy, Iwa, Irón, Hildeh, Dobos, Kula, Jazmina, Arnyas. Tot: 21. H: 15, 23, 15. Olasz 90. II. futam: 1. Diligent (Fekete 6); 2. Áruól (Kalinka pari); 3. Coloradó (Worthy). Indult még: Mia, Büfelleitő, Express, Kudarc, Philip Moris, Feri, Senator M., Lady, of Pamuk. Tot: 18. H: 23, 14, 23, 043. III. futam: 1. Mikulás II (Feiser 2); 2. Cigánybáró (Maszár 2); 3. Fergeger (Dózza 5). Indult még: Carapicina, Coco, Fency, Bessie, Blanka grófné, Csitri, Mimóza, Fénybogár, Zoli, Pali. Tot: 30. H: 19, 17, 26, 039. IV. futam: 1. Öcskös (3 Fejzer); 2. Codero (p Maszár 1); 3. Angelica (2 Kallinka). Indult még: Dalloslány, Nurni, G. Endre bácsi, Csárdás, Dolly, Heller. Tot: 10:72. H: 21, 15, 20. Olasz: 10:52. 1.327. V. futam: 1. Dundi (16 Maszár F.); 2. Colocaid (p Kallinka); 3. Rámás (16 Novák). Indult még: Champion, Ravasz, Pokány, Málvacska, Eton, Orafit. Tot: 10:180. H: 42, 12, 36.

Sternberg

KIR UDVARI HANGSZERGYÁR-RÁDIÓMŰVEK
BUDAPEST RÁKÓCZI-UT
VII. 60

Legkedvezőbb vásárlási alkalm! Kitértő hangú harmónium 320 P Zongorák kőszepénárban, részletekveleményel

LEGSZEBB ALAPÍTTATOTT 1854

PAP LAN

LEGJOBB

PAP LAN

LEGOLCSÓBB

PAP LAN

Kárpitosárú,
vas- és réz-
BÜTORGYÁRA

Szőnyeg, pokróc, függöny, ágy és asztalterítők, gyermekkocsik, nyugszékek minden kivitelben kaphatók
GICHNER JÁNOS
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 20
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Rádió

Kanásznóia és egyháziadó vagy ahogy a Rádió Szabad Egyetem a harmóniát elképzeli

Sajnos, ismét tollra kívánkozik a Rádió Szabad Egyetem című csaláfrinta műsor-szám. Kuriozumnak, vagy talán nem is, hiszen elégszer volt hasonlóban részünk. Vasárnap is. S hozzá délután. Amikor legjobban ráér a polgár — szórakozni, tanulni, vagy ha úgy tetszik, szórakozva tanulni. Szóval vasárnap délután jött többek közt a következő:

„Kanász vagyok“ (dunántúli nóta) közvetlenül utána pedig öblös értekezés az egyházi adóról.

Aki még előbb kapcsolódott az „Egyetem“ műsorába, az még kerekrebbre nyithatta szemét. Ugyanis Kjerull nevű viking dalász és Körmöczy Imre dr, a mentők főorvosa találkozott a műsoron. S így történt meg az a bizarr kapcsolódás, hogy a hardangeri nászút után első segélynyújtás

következett. Az első egy minden indok nélkül előadott dal, az utóbbi pedig nem, amint a kifejezés után gondolták: pénzügyi segélyezés, hanem a segítség nyújtás módszerének ismertetése volt. Az „Egyetem“ — mondjuk — „tanrendjének“ ilyen összeállításra, enyhén szólva: díszszónás.

Nem logikus s talán ép ezért nem is tanulságos, inkább mulatságos.

S hosszas figyelés után, úgy vélik, rendszer lesz belőle. Lukinics Imre dr elnök-le-e alatt a kultuszminisztérium 16—17 tagú bizottsága állítja össze az „Egyetem“ programját. Ezen a programon szilaj átböjtában, idegen kifejezésektől hemzsegtelen hatalmas előkészítettséget igénylő értekezések kavarognak összefüggéstelen dalokkal fűszerezve. Ahelyett, hogy népies hangon gyakorlati tudnivalókat hallanánk. Ha zene szükséges, akkor az legyen harmóniában az értekezésekkel. Legyen az egyik tárgy zenei, prózai magyarázattal feltárlva s következésképpen utána egy zenétől független más tárgyú ismeretterjesztő előadás.

De úgy, hogy azt mindenki megérthesse és élvezhesse.

Hiszen a Rádió Szabad Egyetemet ezzel a céllal szervezték meg a régebbi rádió főiskolával szemben, amely — véleményünk szerint — sokkalta jobban felelt meg a hivatásának.

Sürgős változtatást várunk, mielőtt még egészen lejáratná magát ez a szervezet, amely végeredményben a mit sem tehető Studio számlájára követi el a ballogások egész tömegét.

Kérdezze meg a nagymamát!

Ugye ő is

STEINSCHNEIDERNÉL

vásárolta a paplant! Nemcsak ő, hanem mindenki, aki olcsó ár mellett jó minőséget akar, az bizalommal fordul az ország legismertebb ágyneműgyárához, hol legjobb minőségű vattás és pehelypaplanokat, párnákat, takarókat, matracokat, sezlonokat, bergereket és mindennemű kárpított bútortokat olcsó áron szerezhethet be a cég üzletében.

VII., Király ucca 79. és IV., Váci ucca 28. Ugyanitt vas- és rézbútorok, komplett hálószobák legolcsóbb árakon.

Ma már fogalom, hogy a

Keresztény Szabóiparosok Szövetkezetében

a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban szerezheti be szövét-, posztó- és belésáruszükségletét.

Főüzlet: IV., Károly körút 30. Fióküzlet: II., Zsigmond-u. 14.

Nagy meglepetések mindkét ligában

Újpest a bajnokság élén

A Ferencváros ismét leadott egy pontot ezúttal a szerencsés pécsieknek — A Hungária sem panaszkodhat: tíz emberrel is győzött — Újpest a Somogy rovására alaposan meghálálta az ünnepeket — A Ferencvárost verő Bástya a Nemzetitől kikapott — A Budai 33 csak nehezen egyenlített Kispesttel szemben — A Bocskay az utolsó helyre küldte az Attilát

Együtt a mezőny s a helyzet az élen ősszel már aligha változik: 1. Újpest, 2. Ferencváros, 3. Hungária.

A Sabária első veresége a II. liga szenzációja

Nehéz a szériából szabadulni! Ezt a gyakorlati szabályt erősítette meg a Ferencváros amikor saját otthonában újabb pontot vesztett el. Ezúttal Pécs-Baranya volt a szerencsés fél. Lelkes és szívós játék elismerést érdemel, de a ponthoz — ismételjük — csak szerencse segítette. A döntetlen révén Újpest került az élre s a papírforma alapján ősszel ezt a helyet már el sem veszítheti. Egyébként ünnepeket a gólok garmadájaival hálálta meg s a hála ürmös levét ezúttal a Somogyinak kellett meginnia. A Hungária végleg megszerezte öszre a harmadik helyet. Ez sem volt minden szerencse híján. A mérkőzésből 75 percet tíz emberrel játszott s a tíz emberrel ragadta el a III. kerületiekől a két nehéz pontot. A Budai 33 nehezen csikarta ki a döntetlent a Kispesttől, amelyen Schlosser, az új tréner kezének

munkája már alaposan látszott. A Nemzeti a Ferencvárost verő Bástyát készítette megadásra s ezzel menekült a veszélyes zónából, ahova most a Bocskaytól elszenvedett veresége révén az Attila került. Szenzációszámba ment a Sabária veresége a lelkes Megyertől, bár az első hely még így is biztos a szombathelyieknek.

A bajnokság állása:

1. Újpest	9	7	1	1	29:12	15
2. Ferencváros	9	6	2	1	27:9	14
3. Hungária	10	5	3	2	25:14	13
4. III. ker. FC	10	4	3	3	15:17	11
5. Budai 33	10	3	4	3	17:11	10
6. Bástya	10	4	2	4	21:20	10
7. Bocskay	10	2	5	3	14:18	9
8. Kispest	9	2	5	2	6:10	9
9. Nemzeti	10	3	2	5	8:16	8
10. Pécs-Baranya	9	1	4	4	9:17	6
11. Somogy	10	1	4	5	10:26	6
12. Attila	10	1	3	6	9:20	5

Ferencváros—Pécs-Baranya 2:2 (1:1)

A volt bajnokcsapat még nem került ki pechszériából, mert vidéki ellenfelével szemben nagy fölénye ellenére sem tudott döntetlennél egyebet kicsikarni. A Pécs-Baranya választ, a Ferencváros kezd. A 2. percben Táncos beadása kritikus helyzetet teremt. Az 5. percben Kautzky éles lövése alig kerül kapu mellé. A 7. percben

pura játszik, azonban eredményt nem ér el.

Szünet után rendkívül heves küzdelem fejlődik ki, Veder és Turay sérülése miatt kétszer is megszakad a játék.

A 4. percben Kautzky 15 méterről a jobbszarkokba védhetetlen gólt lő, 2:1.

Ezután a Ferencváros óriási fölénybe kerül, de minden támadását balszerencse kíséri, s a pécsiek kapusa, Szulik a leglehetősebb labdákat is fogja. A mindgyakoribb durvaságok élvezhetetlenné teszik a meccset. A Pécs-Baranya rendkívül lelkesen védekezik, s az utolsó öt percben négy kornert pariroz. A 43. percben mégis sikerül a kiegyenlítés: az óriási kavardásnál Szulik kihat a kapujából s a labdát Toldy hálóba küldi: 2:2. A kornerarány 12:4 volt a Ferencváros javára.

Budai 33—Kispest 2:2 (0:2)

A budaiak csapatában ismét játszott Orth s a meccs elején igen jól mozgott. Azonban a 10. percben Raix megrúgta s ettől kezdve csak statisztált.

lül s a 6. percben Orth ideális átadása után Ember szép gólt lő 2:1. Élénk, izgalmas küzdelem fejlődik ki. A 25. percben Lantos megsérül s a bíró a hatosvonalon dobja fel a labdát, de a kedvező alkalmat Kispest nem tudja kihasználni. A 35. percben Dénes a vonalon belül fogja a labdát, Oláh és Kaltenecker emiatt oly hevesen reklamálnak, hogy Oláhét kénytelen a bíró kiállítani. A 37. percben Ember olívszárdgólt lő, amit a felizgatott bíró mezező 2:2. Az utolsó 10 perc Kispesté.

Újpest—Somogy 7:3 (4:2)

A mérkőzés előtt Nadas Ödön a Ferencvárosi Vasutas nevében zászlót nyújtott át Újpest csapatának a Középeurópai Kupa elnyerése alkalmából: Langfelder és Szemere elnökségi tagok pedig érmet kaptak.

3:0. A Somogy nem adja fel a harcot. Óriási erőfeszítéssel támad. A 12. percben Jakube 12 méterről váratlanul lövi az első somogyi gólt: 3:1. A 20. percben Stófián fejese Avarhoz, innen P. Szabóhoz jut, aki 4:1-re emeli a gólarányt. A 25. percben Somogyi centerhalf 16 méterről kaputát érintve lövi a Somogy újabb gólját: 4:2. Váltakozó érdekes játék fejlődik ki. Az utolsó percek a Somogy nagyszerű akcióival telnek el.

Erélyes újpesti támadásokkal kezdődött a küzdelem. Az új center: Stófián indít támadást a Somogy ellen. Török pompásan centeréz.

Szünet után már a második percben Dán 4:3-ra enyhíti a gólarányt. Most nyílnak látszik a küzdelem, de a 19. percben Avar kungrik és 16 méterről gólt lő: 5:3. A 25. percben Borsányi 30 méteres szabadrúgását Kubala ki akarja öklözni, de rosszul találja el a labdát és az a saját kapujába

Stófián átéli a labdát, Avar lapos lövéssel behelyezi: 1:0.

Avar a centerbe húzódik és így többször kollidál Stófiánnal. A 7. percben pompás cseles támadás után Spitz, Kubala hasa alatt lövi a következő gólt: 2:0. A 10. percben Avar és P. Szabó révén Spitz kapásból lövi a harmadik újpesti gólt:

pattan: 6:3. A 30. percben zavaros a helyzet Kubala kifut, a labda Spitzhez kerül, aki üres kapuba tejel: 7:3. Még ekkor sem

adja meg magát a Somogy legénysége, de a hősies erőfeszítés már nem tudja enyhíteni a nagy gólarányú vereséget.

Bocskay—Attila 3:1 (1:0)

A Bocskay az eredménynek megfelelően a mérkőzés nagyrésztében fölényben volt és három szép akcióból gólhoz is jutott. A 11. percben Semler szöktette Markost, aki a vezetőgólt lőtte. 1:0. A második fél-

idő első percében Teleki újabb gólt tő. 2:0. A 26. percben Semler beállította a végeredményt a Bocskay részéről. 3:0. A 37. percben Opató szabadrúgásából Hajós 3:1-re enyhíti a vereséget.

Hungária—III. ker. F. C. 1:0 (0:0)

A III. ker. kezdi a játékot. A mérkőző felek szép lapos passzjátékokat folytatnak és az iram igen erős. A 8. percben a klszőkő Hírest Fehér kapujából kifutva szereli. A Hungária némi fölénybe kerül, egyre erősebben szorongatja ellenfelét, csatársora azonban a legkedvezőbb helyzetben is hibáz. A 18. percben Konyor az öt megakasztó Senkeyt térdén rúgja, aki megsérül, pár perc múlva beáll, azonban a 22. perctől kezdve ismét kénytelen elhagyni a pályát, s helyére Remmer megy hátra bekkelni. A III. kerület a 10 emberrel játszó Hungária ellen fölénybe kerül. A félidő vége felé a Hungária támadókedve

még egyszer fellángol. A 42. percben Konyor éles lövése kapufáról pattan vissza, újabb lövését a kapus védi.

Szünet után Senkey I. a balszélen tisztál. Az egész csapatot fölforgatják s nincs egy része sem, amely változatlan maradna. Titkos három kornert rúg egymásután s

a harmadik kornerből Kléber a 9. percben befejezi a győzelmet jelentő gólt: 1:0.

Ezután a III. ker. jut fölénybe, de a kék-fehér védelem szilárdan áll a lábán.

Nemzeti—Bástya 2:1 (2:0)

A multhét bőszt, a Ferencvárost verő szedőket lázas érdeklődéssel várta a közönség. A Bástya tényleg pompás kvalitásokat árult el játékában, azonban a döntő pillanatokban nem volt szerencséje s így mind a két pontot át kellett adnia a jobb csatársorral rendelkező Nemzetieknek. Heves Bástya támadással kezdődött a mérkőzés. Az 5. percben azonban a iekete-lehérek teremtették az első nagy helyzetet. Hullámzó, izgalmas játék folyik. A Bástya fölényben van, de a jólmüködő Nemzeti védelem sikerrel hártja el a meg-megújuló veszélyt.

A 45. percben Rémai III. egyéni játékkal megrúgja a gólt 2:0.

Szünet után rendkívül heves az iram. Korányi Flórával kollidál. Majd három perc múlva Török és Solty fut össze. A mérkőzés percre-percre durvul. A 20. percben a szeredi védelem a büntető területen belül hendszet vét, de a bíró nem ad 11-est.

A 28. percben szabadrúgás után Schwartz szép gólt tejel 2:1.

Az utolsóelőtti percben Emödi lerúgja Rémai H-4. de a bíró még szabadrúgást sem ítél. A Nemzetieknél a csatársor, különösen a jobbszárny volt jó, míg a Bástyánál a védelem és a halisor brillirozott.

II. LIGAMÉRKÖZÉSEK

Sportriportok egy mondatban

Megyer—Sabaria 4:2 (3:2)

A nagy lendülettel és lelkesedéssel játszó fiatal megyeri együttes megcsinálta II. liga legnagyobb meglepetését s a Sabaria előtt ismeretlen homokos talajon mekérdelemelt győzelmet aratott a szombathelyiek fölött. A vezető gólt Buresch szerezte meg 11-esből már az első percben, melyet Horváth ugyancsak 11-esből a 6. percben egalizált. Ezután Kandik a 20. és 24. percben két góllal terheli meg a Sabaria kapuját s az eredményen Borbély csak az utolsóelőtti percben tud széptenni. (3:2).

— Bocs eredmények: Hertha—Wien 1:0 (1:0) — WAC—Admira 1:1 (1:0) — Rapid—Hakoah 6:2 (3:0) — WSC—Wacker 3:1 (3:1) — Floridsdorf—Nicolson 1:1 (0:1). Prágai eredmények: Sparta—Bohemians 2:1 (1:0) — Slavia—Teplitz 2:1 (0:0) — Bratislava—Viktoria Ziskov 6:1 (2:0). Barátságos.

— Slavia—Sparta 22:5 (3:0). A hatalmas arányú győzelmet a Slavia nem futballban, hanem rugbymeccsen érte el az örök rivális Sparta ellen.

— FTC Szegedi Munkás TE 24:34. Vasárnap délután az FTC birkózó gárdája Tunyogh Európa-bajnokkal az élen mérkőzött a Szegedi Munkás Testező Egylet csapatával. A mérkőzés a nagyobb rutinu fővárosi birkózók győzelmével végződött 24:34 arányban, de a szegediek is meglepően jól tartották magukat. A légsúlyban első lett Bunkóczy (Szeg. Munkás); 2. és 3. Szepesi és Donáth (FTC); 4. Bosnyákovics (FTC). — Pehelysúly: 1. Tóth II. (Szeg. Munkás); 2. és 3. Kiss és Fehér (FTC); 4. Kurucz II (Szeg. Munkás). — Könnyűsúly: 1. Katona (Szeg. Munkás); 2. Fehér (FTC); 3. Császár (FTC); 4. Örgyeg (Szeg. Munkás). — Nagyközépsúly: 1. Tunyogh (FTC); 2. Sárdy (FTC); 3. Kurucz (Szeg. Munkás); 4. Tóth I. (Szeg. Munkás).

Amatőrbajnokság

— Törökvs—FTC 2:1 (2:0) — Fer. Vasutas VTE 3:1 (0:1). — BEAC—BSE 1:1 (1:0).

Nagy érdeklődés kísérte Tunyogh és Kurucz küzdelmét, amelyben a szeredi fiú ugyancsak erős ellenfelének bizonyult és Tunyogh csak pontozással győzött ellene, míg Tóth I.-et a második menetben másodpercek alatt tussolta.

Este volt a díjkiosztás, amikor Tunyoghynak külön ünneplésben volt része. A város Dinnyés Ferenc szegedi festőművész értékes festményével lepté meg, míg a kerület nevében ezüstserleget nyújtottak át az érdemes birkózónak.

PAPLANT,
matracot legolcsóbban a készítőnél — Átdolgozást vállalkozunk
GYÖRFFY, RÁDAY-U. 5